

Danske
Døves
Landsforbund

Hørings svar om dagtilbudslov

Døve børn og dagtilbud

Det er vores erfaring at der er sket et markant fald i antallet af de specielle dagsinstitutionstilbud hvor der anvendes tegnsprog/tegnstøttet kommunikation af hensyn til børn med hørehandicap. Et stigende antal af børn med hørehandicap enkeltintegreres i almindelige daginstitutioner. Som en af følgerne af dette oplever alt for mange forældre med døve og hørehæmmede børn vanskeligheder med at få en tilfredsstillende vejledning og tilbud til deres børn på grund af kommunernes manglende viden. Ifølge bl.a. *Døves uddannelses- og arbejdsmarkedsforhold* (2006) er der en positiv sammenhæng mellem tegnsprog og døves uddannelse. Sprogstimulering på tegnsprog til døve/hørehæmmede børn har altså afgørende betydning for deres trivsel og udvikling af kompetencer.

Flere undersøgelser har vist at det er nødvendigt med tegnsprog for at døve børn senere kan lære at formulere sig på og læse dansk på et tilfredsstillende niveau. *Teckenspråk och teckenspråkiga* er en af de nyeste udredninger om tegnsprog og tegnsprogsbrugere og er udgivet i Sverige af Statens offentliga utredningar. Udredningen påpeger hvor vigtigt det er at tegnsprog skal være første sprog for dem der behøver det. Imidlertid savnes der udbredt viden om dette behov og hvorledes det kan håndteres.

Det bekymrer derfor Danske Døves Landsforbund at muligheden for tegnsprog/tegnstøttet kommunikation ikke er blevet nævnt i lovforslaget til dagtilbudslov herunder sprogvurdering og til kravet om at der skal tales dansk i daginstitutionerne. Danske Døves Landsforbund mener det er vigtigt at døve/hørehæmmede børn får samme muligheder som hørende børn i at udvikle sig socialt blandt andre ligestillede.

Sprogvurdering og vejledning

Det udsendte forslag stiller op til at alle 3-årige børn skal have tilbudt en sprogvurdering (§ 11.1). Dette forudsætter også at forældrene inddrages i forbindelse med sprogvurderingerne og få vejledning i at understøtte deres børns sproglige udvikling (§11.3). Dette læser Danske Døves Landsforbund som kun gældende for vurdering og udvikling i dansk talesprog. Vi ønsker derfor at der også anvises muligheder for at få sprogvurdering og god vejledning af relevant ekspertise til døve/hørehæmmede børn med særlige behov som bl.a. dansk tegnsprog og tegnstøttet kommunikation.

Danske
Døves
Landsforbund

Dansk tegnsprog som en undtagelse

Af bemærkninger til lovforslaget § 5 fremgår det at der skal tales dansk i alle dagtilbud men at der kan være undtagelser som for eksempel privatinstitutioner oprettet af det tyske mindretal. Danske Døves Landsforbund mener at dansk tegnsprog bør tilføjes som et af eksemplerne jf. det overfor anført.

Plads i en anden kommune når opholdskommunen ingen tilbud har på tegnsprog

Danske Døves Landsforbund vil gerne høre hvorvidt der tages hensyn til andre faktorer end alder (§23.3) når der vurderes en plads til barnet.

Danske Døves Landsforbund har i løbet af 2006 forår modtaget henvendelser fra forældre til hørehæmmede børn i Ballerup kommune. De har ikke kunnet finde noget fritids/klub tilbud til disse børn i Ballerup kommune. Sådan som det er i dag sendes døve/hørehæmmede hjem efter skole hvor de hver for sig sidder alene. Det skal være muligt at få en plads, om det skal være i en anden kommune.

Apenrade, 18.12.2006

E-Mail: kj@dssv.dk

www.dssv.dk

Ministeriet for Familie- og
Forbrugeranliggende
att. Louise Pedersen

Vedr. Høring over udkast til forslag om dagtilbudslov

Deutscher Schul- und Sprachverein f.N. er blevet bekendt med, at Familiestyrelsen har sendt udkast til forslag om dagtilbudslov i høring.

Selv om foreningen ikke er en af ministeriets høringspartnere tillader vi os at fremsende følgende udtalelse.

Det tyske mindretals dagtilbuds forhold har altid været nævnt i Ministeriets vejledninger og bekendtgørelser.

Foreningen forventer at denne fremgangsmåde også videreføres ved den evt. nye dagtilbudslov.

I forbindelse med kommunalreformen har der bl.a. været afholdt flere møder med de respektive instanser. Indenrigs- og sundhedsministeren har i den forbindelse bl.a. fremsendt følgende hensigtserklæring;

Regeringen har som led i udmøntningen af kommunalreformen efter en konstruktiv dialog med det tyske mindretals repræsentanter fremsat forslag til bestemmelser i det fremsatte forslag til lov om revision af den kommunale inddeling og til lov om erhvervsfremme, der har til formål at sikre det tyske mindretals fortsatte politiske repræsentation. Regeringen håber, at den med de fremsatte forslag har skabt grundlag for en afbalanceret løsning, der sikrer mindretallets fremtidige politiske virke, og som er til gavn for Sønderjylland gennem en aktiv indsats fra det tyske mindretals side i forhold til landsdelens kulturelle og økonomiske udvikling, herunder det grænseoverskridende samarbejde i regionen, der har regeringens bevågenhed.

Det er regeringens opfattelse, at de eksisterende økonomiske tilskudsordninger, som er af vital betydning for mindretallets kulturelle og sociale arbejde, skal videreføres. Regeringen er i den forbindelse særligt opmærksom på, at mindretallet lægger særligt vægt på en hensigtsmæssig løsning i forhold til de tyske børnehaver. Regeringen vil — om fornødent med særordninger — gøre en stor indsats for at sikre en videreførelse af det tyske mindretals kulturelle og sociale arbejde på vilkår, som ikke forringer arbejdet kvalitét. Dette er i alles interesse.

Jeg håber, at indholdet af denne hensigtserklæring vil bidrage til den fortsatte konstruktive dialog med det tyske mindretal, jeg som minister lægger stor vægt på at føre.

Foreningen håber, at Ministeriet har forståelse for, at foreningen har en vitalinteresse i at de specielle forhold omkring vore dagtilbud også fremover fremmes.

Som eksempel kan nævnes, at det altid har været fastholdt, at børn af forældre fra det tyske mindretal bør gives fortrinsret i vore dagtilbud.

Også de særregler der er indgået med det tyske mindretal vedr. §11A institutioner forventes bibeholdt og videreført.

Foreningen håber Ministeriet vil tage hensyn til herværende og vi står gerne til rådighed for nærmere uddybning ved et foretræde.

Med venlig hilsen
p.f.v.

Klaus Jensen

Postbox 242 . Vestergade 30. DK 6200 Aabenraa. Tlf. (+45) 73 62 91 74. Fax (+45) 74 62 73 61
www.dssv.dk. — www.kindergarten.dk. Öppningszeit: Mo-Do: 8-16. Fr: 8-13.
CVR-Nr. 16 33 48 12 . Bankverbindungen: Kreditbanken . Reg.Nr. 7930 . Kontonr. 100 183-4 .
Nord-Ostsee Sparkasse. BLZ 217 500 00 . Kontonr. 58 165.

København 13.12.2006

Åbent brev til folketinget.

- Barndomsforskere kommenterer Forslag til Dagtilbudslov, fremsat af Familie – og forbrugsminister Lars Barfoed.

Efter at have gennemlæst Forslaget til Dagtilbudslov finder vi det påkrævet at fremsætte nogle kritiske kommentarer. Der er angiveligt tale om en "teknisk" sammenskrivning af en række eksisterende love vedrørende pædagogiske institutioner for børn; men ift. gældende love markerer lovforslaget et øget fokus på skoleforberedelse, central kontrol og er samtidig tydeligt nationalistisk.

For det første finder vi det kritisabelt at lovforslaget betoner samfundets og arbejdsmarkedets behov snarere end hensynet til barnet og barnets udvikling. Dette fokus harmonerer dårligt med lovens formålsparagraf der betoner at dagtilbuddet skal styrke det enkelte barns alsidige udvikling og selvværd samt give børn medbestemmelse, medansvar og forståelse for demokrati. Der er i forslaget en forbløffende modsætning mellem de henvisninger der flere gange laves til FNs konvention om børns rettigheder og alsidighed, og den opøvelse af forudbestemte kompetencer som samtidig præger lovteksten. I rækken af forudbestemte kompetencer der skal præparere børn til skolelivet og senere arbejdslivet, forsvinder barnets ret til medbestemmelse og til at udvikle sig som et unikt individ.

For det andet er vi stærkt bekymrede over den vægt der med dette lovforslag lægges på at etablere en øget centraliseret kontrol med området gennem

vurdering og evaluering. F.eks. fremgår det af § 11 at institutionerne skal tilbydes sprogvurdering til alle 3 årige og af § 18, og at der skal oprettes en central evaluerings – og rådgivningsfunktion. En funktion der kan indhente de oplysninger fra dagtilbud der "skønnes af betydning" for evalueringer af samme. Der gives hermed en generel bemyndigelse til at små børn og deres liv i dagtilbuddene kan registreres og evalueres efter ministeriets forgodtbefindende. Hermed åbnes op for at specifikke præstationskrav til de små børn øges. Dertil kommer ressourceforbruget: Når så mange børn skal vurderes og oplysninger registreres bliver presset på pædagogerne større og mulighederne for at udvikle pædagogikken tilsvarende begrænset.

For det tredje ser vi flere steder i loven bestemmelser der er præget af en dansk-nationalistisk holdning til arbejdet med børn med forskellig sproglig og kulturel baggrund – og som kædes direkte sammen med centraliseret kontrol. Som eksempel kan nævnes den vægt på dansk sprog og traditioner som præger lovteksten. Det fremgår af bemærkningerne til § 7 at daginstitutionerne kan fratages deres tilskud hvis børnene ikke introduceres til danske traditioner og der ikke tales dansk. En betingelse der korresponderer dårligt med artikel 12 i FN konventionen der betoner at børn har ret til frit at udtrykke deres synspunkter, hvilket vel indebærer at de kan udtrykke sig på det sprog de selv foretrækker. Den ensidige betoning af at stimulere og vurdere barnets danskkundskaber betyder desuden en marginalisering af de minoritetssprog som mange af børnene ellers kunne udvikle som en del af deres sproglige og personlige udvikling. Lovforslagets erklæring om at dagtilbud skal bidrage til "sammenhæng med og integration i det danske samfund" (§7, stk. 4) er ganske vist noget mere svævende, men de nationale overtoner er svære at tage fejl af.

Når vi alle ved at internationale dimensioner bliver mere og mere betydningsfulde i børns nutidige og fremtidige liv, er det beskæmmende at den danske

dagtilbudslov slet ikke har øje for forskellighed: Forskellige sprog, forskellige kulturer og retten til at være forskellige børn. I stedet fremføres tiltag i retning af mere opdragelse, kontrol og en mere dansk-national toning af dagtilbuddene.

Med Venlig Hilsen

Karen Ida Dannesbo, DPU (Cand.mag., Ph.d.- stipendiat)

Laura Gilliam, DPU (Cand.Scient.Anth., Post.doc.)

Tomas Ellegaard, RUC (Ph.d., Lektor)

Eva Gulløv, DPU (Ph.d., Lektor)

Thomas Gitz Johansen, RUC (Ph.d., Adjunkt)

Jan Kampmann, RUC (Mag.art., Professor)

Niels Kryger, DPU (Ph.d. Lektor)

Charlotte Palludan, DPU (Ph.d., Adjunkt)

Ida Wentzel Winther, DPU (Ph.d., Adjunkt)

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender
Stormgade 2-6
1470 København K

Handwritten notes:
19/12
10/12

Odense, den 13. december 2006

Vedr. høring om "Forslag til Dagtilbudslov"

Indledningsvis skal Ungdomsringen udtrykke sin store forundring over, at vi tilsyneladende er blevet glemt ved udsendelse af høringsmaterialet.

Ungdomsringen har igennem mange år været høringsberettiget part i forhold til alle spørgsmål vedr. børn og unge, og vi betragter det derfor som en formssag, at vi også modtager høringsmaterialer fra Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender. Såfremt Ministeren ikke er enig heri, skal vi anmode om et møde desangående.

Vi skal på denne baggrund alligevel fremsende vore bemærkninger til forslaget om ny lovgivning på dagtilbudsområdet.

I forhold til det udsendte forslag skal vi indledningsvis rose ministeren, som i sin pressemeddelelse den 6. oktober beskrev, at formålet med loven skulle være primært at samle alle paragrafferne vedrørende børn og unge i én lov og dermed øge fokus på indhold og sammenhæng mellem tilbuddene. I Ungdomsringen er vi optaget af, at der skabes denne helhed – specielt i forhold til en ungdomslovgivning, der sikrer rammerne for de unges fritidsliv. Vi skal derfor opfordre ministeren til at arbejde for også i forhold til klubområdet at løsrive sig fra tidligere tiders institutionelle rammer og skabe sammenhæng og helhedstænkning. Denne lovgivning ændrer ikke det faktum, at det stadig vil være muligt at spekulere i etableringen af klubtilbud inden for 4 forskellige lovgivninger.

I forhold til selve lovens titel kunne vi ønske, at titlen i højere grad afspejlede indholdet, f.eks. Lov om dagtilbud og klubvirksomhed. Klubberne holder jo ofte åbent også på andre tidspunkter end i dag-timerne.

I forhold til lovtekstens specifikke indhold har vi med tilfredshed konstateret, at klubområdet nu er forpligtet til, "at bidrage til at udvikle børn og unges evne til at indgå i forpligtende relationer og fællesskaber". På klubområdet har vi altid sigtet mod at skabe sociale kompetencer og dermed forpligtende relationer.

Handwritten: 19/12
Familiestyrelsen

Handwritten: 06-7400-0004

**UNGDOMS
RINGEN**
Familie- og ungdomsklubber i Danmark

§ 65 stk. 3 og 4:

Ungdomsringen hilser velkomment, at klubområdet nu også formelt har et ansvar i forhold til at skabe kendskab til andre aktivitets- kultur- og fritidstilbud. Ungdomsringen har grundlæggende den opfattelse, at klubben er det naturlige koordinerende og netværksskabende fritidstilbud for en kommunes unge.

I forhold til stk. 4 kan vi tilslutte os ambitionen om at være med i en brobygning også til den unges uddannelsesmuligheder, så længe dette sker med ligeværdighed i forhold til respekten for de pædagogiske arbejdsmetoder, som er kendetegnende for klubområdet.

Med venlig hilsen

Susanne Ebdrup
Sekretariatschef

Ministeriet for Familie- og Forbrugsanliggender
Stormgade 2-6
1470 København K

Den 14. december 2006

Socialfaglig afdeling
NBL/lh

Sag: 2006-SLCSFA-00715
Dokument: 231088

Side 1 af 2

Høringssvar til udkast til forslag om dagtilbudslov

Socialpædagogernes Landsforbund (SL) har den 23. november modtaget forslag til Dagtilbudslov (lov om dag-, fritids- og klubtilbud mv. til børn og unge) til høring. SL takker for muligheden for at kommentere udkastet til forslaget til en ny dagtilbudslov.

Lovforslaget samler bestemmelserne om dag-, fritids- og klubtilbud på normalområdet til børn og unge i en ny selvstændig lov. Lovforslaget er overvejende en videreførelse af gældende bestemmelser om dag-, klub- og fritidstilbud i lov om social service.

Lovforslaget hverken omfatter eller ændrer § 32 og § 36 i lov om social service (jf. lovbekendtgørelse nr. 929 af 5. september 2006) om henholdsvis særlige dagtilbud og særlige klubtilbud. Børn med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, hvis behov ikke kan dækkes i de almindelige tilbud, er således ikke omfattet af dagtilbudsloven, jf. § 4 stk. 3. Det tydeliggøres dermed, at børn og unge på normalområdet er adskilt fra børn og unge på specialområdet, idet de er omfattet af en anden lov og et andet ministerium, hvilket SL også finder hensigtsmæssigt.

§ 7: Formål for dagtilbud

Forslaget om en ny dagtilbudslov ophæver § 21 i lov om social service (jf. lovbekendtgørelse nr. 929 af 5. september 2006), hvoraf det af stk. 1 fremgår at: *"Kommunalbestyrelsen skal fastsætte mål og rammer for dagtilbuddenes arbejde som en integreret del både af kommunens samlede, generelle tilbud til børn og af den forebyggende og støttende indsats over for børn, herunder børn med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller med andet behov for støtte"*. En tilsvarende formulering er ikke at finde i formålsparagraffen for dagtilbud i den nye dagtilbudslov. SL undrer sig i den forbindelse over, at hverken udsatte børn, børn med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller børn med andre behov for støtte er medtaget i

den nye formålsparagraf 7. Særligt da børn med behov for en særlige indsats er omfattet i formålsparagraffen for fritidshjem, jf. § 45, og børn og unge med behov for støtte er nævnt i formålsparagraffen for klubtilbud, jf. § 65.

§ 8: Pædagogiske læreplaner

Evalueringen af loven om pædagogiske læreplaner, som Ministeriet for Familie- og Forbrugsanliggender udgav i august 2006, viste blandt andet, at de pædagogiske læreplaner ikke i tilstrækkelig grad er med til at støtte udsatte børn og unge. Blandt andet står der i rapporten, at der blandt dagtilbuddene er en oplevelse af, at de ofte ikke har de fornødne kompetencer og ressourcer til at arbejde målrettet med børn med særlige behov. I lovforslaget står der i § 8, stk. 3, at: *"Den pædagogiske læreplan skal beskrive de pædagogiske metoder og aktiviteter, der iværksættes for at nå målene"*. Mens der i § 8, stk. 4 står, at: *"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvilke metoder, aktiviteter og eventuelle mål, der opstilles og iværksættes i forhold til børn med særlige behov"*. Det undrer i den forbindelse SL, at metoder og aktiviteter for børn med særlige behov ikke nødvendigvis skal iværksættes med henblik på et bestemt pædagogisk mål.

Venlig hilsen

Benny Andersen
Forbunds næstformand

Daginstitutionernes Lands-Organisation

Blågårdsgade 17 • 2200 København N.

Tlf. 70275520 • Fax 70275521

www.dlo.dk • dlo@dlo.dk

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender
Familiestyrelsen
Att.: Louise Pedersen

Den 14. december 2006

DLOs hørings svar vedr. udkast til forslag om dagtilbudslov

DLO takker for muligheden for at fremkomme med bemærkninger til udkast til lovforslag.

Vi synes det er et godt initiativ, og ser frem til at der kommer en særlig lov for dagtilbuddene. Dog vil vi allerede indledningsvist bemærke, at lovens navn og den ønskede sondring mellem ”dagtilbud” og andre tilbud synes inkonsekvent. F.eks. tydeliggøres det, at Fritidshjem ikke er et dagtilbud – men dog omfattet af lov om dagtilbud.

M.h.t. Fritidshjem og SFO, så vil vi foreslå en harmonisering, således at også Skolefritidsordninger bliver omfattet af denne lov. Vi har i øvrigt ingen konkrete forslag til formulering af retsgrundlaget for en sådan harmonisering.

Generelt:

I forbindelse med denne nye lov, bør det tydeligt fastslås, at foranstaltningerne har en særlig hovedopgave, der omfatter såvel pædagogiske som pasningsmæssige formål og at dette skal kunne ses tydeligt igennem hele lovforslaget. Og i denne sammenhæng er en definition og en afgrænsning vigtig – ikke mindst i forhold til den kommunale udvikling, som i nogle kommuner går i retning af ”områdeinstitutioner” med fælles områdebestyrelser for op til 10 daginstitutionens-enheder.

Man bør i øvrigt generelt præcisere hvilke foranstaltningsformer der er tale om i denne lov - og hvordan de afgrænses i forhold til hinanden (dagpleje, vuggestuer, aldersintegrerede institutioner, børnehaver, fritidshjem og klubber)

På samme måde ser vi også gerne en uddybning af beskrivelsen af mangfoldigheden af driftsformer (selvejende institution, kommunal daginstitution, puljeordninger, privatinstitutioner, dagpleje) samt en tydeliggørelse af hvilke forsøgsmuligheder der er på feltet. Mangfoldigheden af foranstaltnings- og driftsformer er med til at sikre forældrene valgmulighed, og at det samlede område udvikles på baggrund af forskellige erfaringer.

Både i dette udkast, i lov nr. 400 om privatinstitutioner samt i oplægget omkring kvalitetsreform har regeringen lagt vægt på et friere valg for forældre. Siden loven om privatinstitutioner er der imidlertid ikke samlet set kommet flere ikke-kommunale dagtilbudspladser, idet tabet af pladser i selvejende daginstitutioner ikke modsvares af antallet af pladser i nye privatinstitutioner. Vi vil derfor pege på muligheden for, at der i dette lovforslag skabes en fri etableringsret for selvejende daginstitutioner.

Vi har noteret os, at dette udkast rummer en forringelse af vilkårene for forældreindflydelse og forældrebestyrelser ved især kommunale daginstitutioner. Vore bemærkninger til dette fremgår konkret af det nedenstående. Helt overordnet er DLOs reaktion på den foreslåede indskrænkning af forældreindflydelsen i kommunale daginstitutioner, at dette kunne

kompenseres ved at skabe en lovgivningsmulighed for at kommunale daginstitutioner v/ disses forældrebestyrelser får mulighed for at overgå til den selvejende drifts- og styreform - hvorved forældrene sikres en reel og uindskrænket indflydelse og kompetence.

Til lovudkastets konkrete bestemmelser vi følgende bemærkninger:

§1, stk. 1:

Vi savner i indledningen til loven mere anerkendelse af formålene og begreberne dannelse, omsorg, leg og sociale egenskaber.

§ 1, stk. 4:

SAMMENHÆNG ml. dagtilbud og familier har efter vores opfattelse større betydning end SAMMENHÆNG mellem dagtilbud. Vi foreslår således et ekstra punkt om sammenhængen i børns liv – via styrket sammenhæng mellem dagtilbud og familierne.

§ 2:

Asyldbørn bør ligeledes have ret til en dagtilbudsplads.

§ 3, stk. 2

Begrebet ”Retningslinier” virker snævert og potentielt begrænsende i forhold til selvejende daginstitutioners selvstændighed. Vi foreslår derfor at stk. suppleres med ”idet de selvejende og private institutioner inddrages i dette”.

§ 3, stk. 3

Når kommuner hver for sig skal lave og offentliggøre disse oplysninger – rummer dette store perspektiver i forhold til samkøring af databaser og efterfølgende mulighed for at trække mange nye og informative data ud af en sådan samlet informationsmasse. Vi vil foreslå, at ministeriet involverer parter med interesse og ekspertise på dette område til en dialog om disse muligheder, og DLO står gerne til rådighed i den forbindelse.

Vi stiller i øvrigt spørgsmålet om disse oplysninger skal indbefatte privatinstitutioner?

§ 4

Vi foreslår, at loven rummer en form for ”behandlingsgaranti” ift. støttekrævende børn, og i øvrigt at loven fastslår, at ”denne støtte gives på et så tidligt tidspunkt som muligt med henblik på tidlig forebyggelse”. Desuden foreslår vi at lovgivning om støttekrævende børn samles i denne lov. En inkluderende holdning kræver lovgivning for alle børn i samme lov, også for de børn, der har særlige behov.

§ 7

Vi foreslår at ”dannelse” bør indgå i stk. 1, idet det kan være med til at skabe fokus på udvikling af børnenes evner til at begå sig i den moderne verden, der er globaliseret og hvor informationsmedier får større og større betydning. I dannelse indgår at barnet udvikles i såvel lokale og globale perspektiver, inddrages i det lokale demokrati og den danske kultur samt i forhold til at bære ansvar som en global verdensborger. Endeligt mener vi, at der bør være en pind om institutionernes forebyggende formål, overfor børn med særlige behov mv.

§ 7, stk. 3:

Vi foreslår at forslaget moderniseres således, at det kommer til at lyde: ”Dagtilbudet skal fremme børns trivsel, legemuligheder, læring og udvikling af kompetencer gennem oplevelser, lege, traditioner og pædagogiske processer, der er forberedt, gennemført og

reflekteret af de pædagogiske medarbejdere. Samlet skal institutionens virke understøtte børnenes nysgerrighed og deres muligheder for fordybelse, eksperimenter, forandringer og erfaringer”.

§ 7, stk. 5

Det giver ikke mening at omtale skolen – der er frit skolevalg og mange private skoler. Dagtilbud og skoler skal i samarbejde skabe en sammenhængende overgang til skoler og fritidsliv.

§ 8:

Vi foreslår at de nuværende aldersgrænser for definition af hhv. vuggestue-, børnehave- og fritidshjemsbørn fastholdes.

§ 9, stk. 3 og § 10

Da de pædagogiske læreplaner blev var der også lagt op til at bruge de pædagogiske læreplaner som en dialogplatform med brugerne (forældrebestyrelser og bestyrelser i de selvejende institutioner) og i den forbindelse blev der tildelt dem formel kompetence i forbindelse med godkendelse og evaluering.

Det at forældrebestyrelser/Bestyrelser har været ligestillet med kommunalbestyrelsen i godkendelsessammenhæng, har vist sig produktivt både med hensyn til at sikre sammenhæng med institutionernes værdigrundlag/profil og det at det sker i et sprog der giver mening og sammenhæng i en praktisk hverdag. Det har også sikret en god platform for dialog i forbindelse med forældrebestyrelser/Bestyrelser ansvar for principperne i det pædagogiske arbejde.

Det at forældrebestyrelser/Bestyrelser har været den formelle evalueringspart har været med til at sikre en nærhed og en klart formuleret dokumentation af læringsmålene og de metoder/aktiviteter der har skulle lede frem til disse læringsmål. Det har sikret en intern fælles forståelse af det pædagogiske arbejde. Denne formelle kompetence har ligeledes sikret at der har været en formel og reel modpart i evaluering hvilket er nødvendigt hvis evaluering overhovedet skal give en mening. Det har også sikret at de dokumenterede læringsmål har en reel forankring i dagligdagen.

Både godkendelses og evalueringskompetencen, der formelt har været tildelt forældrebestyrelser/Bestyrelser, er i tråd med en god demokratisk praksis, hvor man lovgivningsmæssigt sikrer et reelt nærdemokrati. Det er derfor beklageligt når disse formelle kompetencer med dette lovudkast er frataget forældrebestyrelser/Bestyrelser og det er DLOs forslag at disse kompetencer genindsættes i §§ 9 og 10.

§ 11:

Vi mener, at en centralt organiseret sprogvurdering af alle børn er en forkert prioritering af ressourcerne. I stedet bør der satses på kompetenceudvikling og efteruddannelse af udvalgte medarbejdere i hver enkelt institution. Børn lærer at bruge sproget på mangfoldige måder. Derfor bør en forøget indsats også understøtte institutionerne/tilbudene i at kunne tilbyde mangfoldige aktiviteter, processer, anerkendelser og udfordringer. Det sker bedst gennem et endnu mere udfordrende læringsmiljø og videreudvikling af medarbejdernes anerkendende kompetencer, bedre muligheder for samtaler mellem pædagoger og det enkelte barn (en bedre normering) – og en evaluering af praksis, herunder sprog-arbejdet.

§ 14

Formuleringen ”skal have adgang til at få oprettet en forældrebestyrelse” er for uforpligtende og upræcist.

Desuden mener vi, at det vil lette forståelsen hvis bestemmelsen f.s.v.a. selvejende deles op i to dele. En for hhv. selvejende institutioner med en enstrengt bestyrelse og en der vedrører selvejende institutioner med en tostrengt model.

Vi savner desuden en nærmere specifikation og definition af *dagtilbud* og *daginstitution*

Vi har med interesse læst i de specielle bemærkninger til § 14, at et dagtilbud kan bestå af 3 enheder placeret i geografisk nærhed af hinanden. Det ønskes præciseret om dette skal forstås som en øvre grænse for hvor mange fysiske enheder et dagtilbud kan bestå af.

§ 15, stk.

Forældrebestyrelser bør fortsat også ha mulighed for at udtale sig i forbindelse med ansættelse af pædagoger og medhjælpere.

Vi betragter samlet set indskrænkningen af indstillingsretten, det faktum at forældrene kan fravælge at have en forældrebestyrelse og fratagelsen af beføjelserne til godkendelse og evaluering af den pædagogiske læreplan som en væsentlig forringelse af forældrenes indflydelse i de kommunale dagtilbud.

I stedet for at ændre på disse indskrænkninger vil vi foreslå, at forældrebestyrelser får en anden rettighed: Nemlig retten til at overgå til den selvejende styreform, der sikrer reel og fuld forældreindflydelse.

§ 17, stk. 5

Det bør være et retskrav at forældre får friplads / tilskud til evt. madordninger.

§ 19

Der bør for god ordens skyld indsættes en bestemmelse om, at der også findes puljeordninger (oprettet inden 30/6-06 – overgangsbestemmelse). Dette kan konkret gøres ved at indsætte et nyt stk. 4, hvori ”puljeordninger” er omtalt. Det nuværende stk. 4 ændres herefter til stk. 5.

§ 20

Som interesseorganisation for selvejende og private institutioner har vi noteret os, at kommunernes mulighed for at kræve leverancesikkerhed, som hidtil blot er fremgået af / hjemlet i bemærkningerne til Lov nr. 400, er blevet udnyttet af mange kommuner, med det resultat til følge at bl.a. mange eksisterende puljeordninger og andre initiativer ikke har reel mulighed for at realisere ønsket om konvertering til, eller ny-oprettelse af, en privatinstitution. Der er hermed skabt en barriere for mange potentielle privatinstitutioner, som ikke har økonomisk mulighed for eller kreditværdighed til at etablere en bankgaranti på et beløb svarende til 3 måneders budget.

Hvis hjemmelen til at kræve denne leverancegaranti flyttes fra bemærkninger til selve lovteksten, vil endnu flere kommuner benytte sig af muligheden for at etablere en barriere for oprettelsen af privatinstitutioner.

§31,stk 2:

Her bør der tilføjes ”og regnskabsføring/administration” (Jfr. hidtidig gældende regler og praksis).

§ 35, stk. 2

Vi foreslår, at stk. 2 afsluttes med en formulering som: ”...giver til de selvejende daginstitutioner i kommunen, i det omfang administrationen omfatter alle opgaverne bogføring, regnskab og budget, løn, revision og personalejura”.

Vi konstaterer, at man med forslaget beholder den eksisterende bekendtgørelse, herunder tilbagefaldsprocenterne vedr. administrationstilskud og bygningstilskud, idet det dog bemærkes at disse procentsats efter vores opfattelse ikke dækker de faktiske udgifter til leje eller opførelse af en institution., og heller ikke alle direkte og indirekte udgifter for så vidt angår administrationen.

Vi foreslår, at der til § 35 føjes et stk. 3 om, at: "ministeren for familie- og forbrugeranliggender fastsætter regler om beregning af administrationstilskud efter stk. 2", således at dette fremgår af lovteksten.

§ 38, stk. 2

Det er uklart, hvordan et administrationstilskuddet fastsættes i de tilfælde, hvor der ingen ingen selvejende daginstitutioner er i kommunen.

§45, stk. 6:

Af sidste afsnit fremgår, at fritidshjem skal give børnene mulighed for lektielæsning. Det er en helt ny arbejdsopgave, såfremt det forventes at pædagogerne skal involveres i det. Såfremt der skal bruges personaleresourcer på lektielæsning, bør kommunerne tilføres ressourcer (DUT).

§ 57, stk. 2:

Her bør der tilføjes ”og regnskabsføring/administration” (Jfr. hidtidig gældende regler og praksis)

Bemærkninger til de generelle bemærkninger:

1.0 – nederst

Hvis dette forslag skal understøtte kvalitetsreformen og andre aktuelle udviklingstendenser - så burde det også styrke brugerinddragelsen og mulighederne for friere valg. Som det fremgår mener vi ikke, at dette i tilstrækkeligt omfang er tilfældet, og vil i den forbindelse pege på ”den tredje vej” i form af de non-profit selvejende daginstitutioner, der er en overset mulighed for at kombinere frit valg, inddragelse af civilsamfundet og dermed en styrket brugerinddragelse.

3.9 – Forbedret fleksibilitet og frit valg for forældre

Lovudkastet giver mulighed for, at familier, der har behov for at få passet deres barn uden for institutionernes åbningstider, kan få tilskud til privat pasning af barnet kombineret med at barnet har en plads i et dagtilbud. Det betyder, at børnene, hvis forældre benytter sig af dette tilbud, i hverdagen skal omstille sig ikke blot fra forældre til institution, men også til den private pasningsordning.

Dette er efter DLOs opfattelse en uhensigtsmæssig løsning af familiernes behov for pasning af børnene – og løsningen harmonerer ikke med lovens intention om at skabe sammenhæng i

børnenes hverdag.

Ordninger der reducerer ressourcerne i institutioner, vil også forringe mulighederne i institutionerne for at lave et kvalificeret pædagogisk arbejde, og dette vil især gå ud over de

svage børn og medvirke til at forstærke virkningerne af en negativ social arv.

Indenfor de seneste 10-15 år er åbningstiderne i institutionerne blevet kortere, og der er indført flere lukkedage. Dette er med til at øge behovet for at få børnene passet uden for åbningstiderne. Vi synes, at man i stedet bør vende denne udvikling og øge åbningstiderne, så disse matcher et stadigt mere fleksibelt arbejdsmarked, og ligeledes reducere mængden af lukkedage, så forældrenes behov for pasning kan imødekommes i daginstitutionerne - dette gælder også pasningsbehovet hvor forældrene har skæve eller skiftende arbejdstider, hvilket vil være i overensstemmelse med lovens tankegang om at sikre sammenhæng.

Alternativt vil vi foreslå at lovudkastet ændres, så forældres forøgede fleksibilitet og valgmuligheder styrkes ved en mulighed for at kunne frekventere flere dagtilbud på samme tid. Således, at man eksempelvis kan gøre brug af ét dagtilbud på ugens 5 hverdage – og et andet dagtilbud i weekends.

Med venlig hilsen

DAGINSTITUTIONERNES LANDS-ORGANISATION

Morten Kyst
sekretariatschef

Familiestyrelsen
Stormgade 2 - 6
1470 København K

Vedrørende høring over udkast til forslag om dagtilbudslov.

8. marts 2007

Familiestyrelsen har i brev af 23. november 2006 anmodet om Ankestyrelsens eventuelle bemærkninger til ovennævnte udkast til lovforslag.

J.nr. 0000721-06
Cpr.nr. 2966

Ankestyrelsen har følgende bemærkninger til udkastet:

Ankestyrelsen
Amaliegade 25
Postboks 9080
1022 København K

Til lovforslaget:

Til § 43, stk. 2:

Ankestyrelsen finder, at det kunne være hensigtsmæssigt – også af hensyn til borgerne, at det i bestemmelsen præciseres, at det er efter bestemmelserne i retssikkerhedslovens kapitel 10, at opholdskommunens afgørelser kan påklages.

Tel +45 3341 1200
Fax +45 3341 1400
ast@ast.dk
www.ast.dk

Til § 63, stk. 2:

Der henvises i det hele til Ankestyrelsens bemærkninger til § 43, stk. 2.

Eksp.tid:
man-fre kl. 9.00-15.00

Til § 74, stk. 2:

Der henvises i det hele til Ankestyrelsens bemærkninger til § 43, stk. 2.

Til § 83, stk. 2:

Der henvises i det hele til Ankestyrelsens bemærkninger til § 43, stk. 2.

Til § 95:

Ankestyrelsen har noteret sig, at klageadgangen til det sociale nævn (og Ankestyrelsen) med denne bestemmelse er indskrænket i forhold til, hvad der efter serviceloven gælder i dag. Det følger således af nugældende servicelovs § 121 – ny servicelovs § 166, at der er klageadgang til det sociale nævn (og Ankestyrelsen), medmindre andet er fastsat i serviceloven eller i retssikkerhedsloven.

Med indførelsen af dagtilbudslovens § 95 ses de sociale klageinstansers kompetence at blive begrænset til spørgsmål vedrørende søskende- og fripladstilskud. Den generelle klageadgang på servicelovens område, der gælder i dag, som indenfor rammerne af retssikkerhedslovens regler om klagesagsbehandling muliggør efterprøvelse af lovfortolkning og administrative skøn, ses således at blive ændret.

Efter Ankestyrelsens opfattelse vil de sociale klageinstansers nugældende mulighed for efterprøvelse af spørgsmål om lovfortolkning og administrativ skønsudøvelse blive afskåret på dagtilbudslovens område.

Til de generelle bemærkninger til lovforslaget:

Til afsnit 2.7:

Ankestyrelsen finder, jf. i det hele ovenfor under bemærkningerne til lovforslagets § 95, at der er tale om en ændret klageadgang og ikke en tydeliggørelse.

Til afsnit 3.7:

Der henvises i det hele til Ankestyrelsens bemærkninger til afsnit 2.7.

Til de specielle bemærkninger til lovforslaget:

Til bemærkningerne til § 95:

Ankestyrelsen finder ikke, jf. i det hele ovenfor, at dagtilbudslovens § 95 er i overensstemmelse med gældende praksis

Venlig hilsen

Tina Hansen

13. december 2006

Ministeriet for familie- og forbrugeranliggender
Att: familiestyrelsen

Høringssvar til dagtilbudslov.

Tak for det tilsendte forslag til ny dagtilbudslov, som vi hermed vil kommentere.

Indledningsvis skal vi takke for initiativet til at samle reglerne omkring dagtilbud i en selvstændig lov for området. En samling af lovgivningen medfører langt højere grad af overskuelighed.

SFO er ikke omfattet af lovforslaget, såvel som SFO heller ikke er omfattet af Serviceloven. Det giver ikke den tilsigtede forenkling af lovgivningen på dagtilbudsområdet, at nogle institutioner er udeladt af lovforslaget.

I hele Danmark vinder SFO frem på bekostning af fritidshjemmene, hvorfor det virker naturligt, at lade SFO indgå som en del af dagtilbudsloven. Det anbefales konkret, at SFO bliver omfattet af bestemmelserne for fritidshjemmene i lovens §§ 45 til og med §57 samt §63, således at man ikke landsdækkende fortsætter med at forskelsbehandle jævnaldrende børn og således, at de mange forældre der ikke har frit valg mellem fritidshjem og SFO, sikres en maksimal betaling der svarer til den maksimale betaling der eksisterer på fritidshjemsområdet. Ligeledes bør forældrene have krav på indflydelse på SFO i form af retten til en særskilt forældrebestyrelse for SFO, med kompetence som den gældende lovgivning på fritidshjemsområdet, således at forældre til børn i SFO ikke stilles ringere end forældre til børn på det øvrige institutionsområde.

Generel formålsparagraf § 1

Øget fleksibilitet og frit valg er almindeligvis positive begreber, som kun de færreste har indvendinger mod. Men vi skal her bemærke, at reelt frit valg fordrer en overkapacitet af pladser, da frit valg kræver, at der er noget at vælge imellem. Den eksisterende vifte af muligheder, fra kommunale institutioner til puljeordninger, selvejende institutioner, private institutioner, med varierende værdi- og pædagogisk grundlag, giver allerede en kærdkommen valgfrihed. Dog har vi set mange eksempler på, at denne valgfrihed er kommet i fare, da det eksempelvis fremgår af nærværende lovforslag, at puljeordningerne skal afvikles over den kommende tid, og da antallet af selvejende institutioner er blevet halveret igennem de sidste 25 år, og da kommunerne tiltagende har modvirket oprettelsen af nye selvejende institutioner. Dette fremmer ikke den kulturelle mangfoldighed, som daginstitutionsområdet også gerne skulle afspejle. Vi ser med bekymring på afviklingen af puljeordninger og selvejende institutioner, og finder det ude af trit med regeringens øvrige politik, hvor det frie valg har en central plads i politikken. Der ud over betyder en øget kommunalisering af daginstitutionsområdet og den tiltagende etablering af distriktsledelse, for et

stadig større antal af daginstitutionerne, at dagtilbuddenes særegenhed udslettet. Denne ensliggørelse er ikke fremmede for en levende og engageret institutionskultur.

Som forældre ønsker vi særligt et kvalitativt løft til alle de eksisterende ordninger, og i henhold til de talrige undersøgelser af forældrenes ønsker til deres børns daginstitution, peger dette på et ønske om højnelse af kvaliteten i form af flere omsorgspersoner i vores daginstitutioner. Den gode balance mellem arbejdsliv og familieliv skabes i høj grad via den tryghed, som forældrene oplever ved at aflevere deres børn i en god og velfungerende daginstitution med ansatte som har tid til den fornødne omsorg.

Velvidende at det frie institutionsvalg, private aktører og øget konkurrence på daginstitutionområdet ikke nødvendigvis vil medføre øget kvalitet i de enkelte daginstitutioner, skal vi hermed endnu engang påpege nødvendigheden af at der vedtages en generel lovgivning for området, der helt konkret vil sikre, at der fremover tilvejebringes de nødvendige rammer, som kan bidrage bedst muligt til vores børns trivsel og udvikling i deres modtagelige barndom. Konkret foreslås, at loven tilføjes følgende minimumsstandarder i forhold til personalenormering:

Minimum 1 voksen til 3 vuggestuebørn
Minimum 1 voksen til 3 dagplejebørn
Minimum 1 voksen til 5 børnehavebørn
Minimum 1 voksen til 10 fritidshjemsbørn og skolefritidsbørn
Minimum 1 voksen til 15 klubbørn

Endvidere foreslås, at loven konkret tilføjes følgende regler om børns miljø- og sikkerhed:

Ved alle dagtilbud skal der være mindst 4 kvadratmeter frit gulvareal pr. barn, og mindst 10 kubikmeter luft pr. barn.

Det foreslås:

* at der udarbejdes en børnemiljølovgivning, der tilstræber at skabe et sikkert og sundt børnemiljø, der er i overensstemmelse med den til enhver tid gældende viden om kemiske stoffer og tekniske forhold i forbindelse med børns særlige sårbarhed.

*at børn i videst muligt omfang skal skånes for kemiske stoffer, hvorom der kun foreligger en ringe viden om langtidskonsekvenserne, således at enhver tvivl om disse stoffers egnethed til kontakt med børn, kan komme børnene til gode.

* at børn skånes for støjgener, og at der i børnemiljølovgivningen sættes standarder for støjdæmpende foranstaltninger, som alle daginstitutioner skal indrettes efter.

*at fremtidige daginstitutioner skal være indrettet under hensyntagen til børns behov, og placeres med sundhedsfremmende omtanke, med henblik på luft, jord og støjforhold.

*at der gælder specielle fysiske forhold for dagplejen, men at der lægges vægt på pladsforholdene og øvrige sunde miljøforhold, når dagplejehjemmet godkendes.

I forhold til de nævnte miljømæssige foranstaltninger foreslås DCUM inddraget i den endelige udarbejdelse af et regelsæt.

Det vil fortsat være muligt for de kommunale institutioner, puljeordningerne, de selvejende og private institutioner at formulere egne mål og værdier på daginstitutionsområdet og for forældrebestyrelserne at formulere egne pædagogiske principper for daginstitutionens virksomhed, således at mangfoldigheden og forskelligheden fortsat kan bevares. Samtidigt vil man modvirke en yderligere opdeling af børnene i kategori A, og en kategori B, fordi loven fastsætter personalenormering, børnemiljøstandarder etc, jfr. overstående.

Daginstitutionen er en vigtig del af langt de fleste børns opvækst og som det fremgår af denne paragraf i lovteksten, et vitalt led i bruddet med den negative sociale arv. Så sent som i 2005 viste en undersøgelse fra Socialforskningsinstituttet, at børnehaven ikke kan bryde den negative sociale arv. Det skyldes ifølge Socialforskningsinstituttets konklusion, mangel på tid til at give børnene ekstra opmærksomhed. Daginstitutionen er ikke blot en pasningsforanstaltning, som det til vores tilfredshed er anført i bemærkningerne, men stedet hvor en række færdigheder tilegnes og hvor børns socialisering foregår. Selvfølgelig har vi forældre fortsat et stort ansvar i forhold til vores børn, det ønsker vi på ingen måde at fralægge os, men det er et overordnet samfundsmæssigt anliggende, at sørge for daginstitutioner, hvor omsorg, tryghed og udvikling er i højsæde. Vi finder mangfoldigheden og fællesskabet på tværs af sociale grupperinger vigtig og lærerig for vores børn og anbefaler, at man på regeringsniveau vægter kvaliteten i daginstitutionerne,

Åbenhed og sammenlignelighed med henblik på at forbedre forældrenes mulighed for at træffe et oplyst valg af dagtilbud. § 3 stk. 3.

Det er absolut positivt at der skabes større åbenhed og informationsadgang, når der skal vælges dagtilbud. Dog skal det bemærkes, at sammenligningsgrundlag i forhold kvaliteten i de enkelte dagtilbud er endog meget vanskeligt at tilvejebringe. Ud over nogle få parametre, som eksempelvis personalenormering og pladsforhold, hvor en vis standard kan være forudsætningen for at skabe kvalitet - men ikke en garanti for kvalitet - så er kvalitet ikke en målbar og sammenlignelig størrelse. Kvalitet er noget man "fornemmer" og er ikke ligefrem proportional med antallet af producerede perleplader eller klippede julehjerter, men afhænger bl.a. af graden af nærvær, opmærksomhed, støtte, omsorg, samspillet mellem børnene, samspillet mellem børn og ansatte, indbyrdes mellem de ansatte samt samarbejdet med forældrene.

Sikring af støtte til børn og unge. § 4 stk. 2 og 3,

Det er positivt, at det nu fremstår direkte i loven, at kommunerne har ansvaret for at sikre støtte til udsatte børn. Alligevel kræver formuleringerne af kommunens ansvar i forhold til børn og unge med særlige behov en opstramning og præcisering. I takt med at de nuværende amtslige specialinstitutioner pr. 1.1.2007 overgår til kommunalt regi og i mange tilfælde integreres i det såkaldte "normalområde", vil vi opleve at langt flere børn i vores dagtilbud vil have brug for støtte. Som lovgivningen angiver skal kommunen sikre, at børn og unge, der har brug for støtte tilbydes denne. Den konkrete tildeling af støtte er dog fortsat helt afhængig af kommunernes forvaltning af bestemmelsen. Og ikke mindst kommunens vurdering af en evt. berettigelse til støtte. Hvis et dagtilbud er enig om, at et barn har behov for støtte, kan støtten fortsat forhindres, hvis kommunen vælger at se sagen ud fra en kortsigtet økonomisk synsvinkel og ikke ønsker at anbefale støtteforanstaltninger til barnet. Allerede på nuværende tidspunkt etableres i stigende grad specialgrupper og mange institutioner får flere børn og unge med særlige behov indskrevet. Vi ved,

at der allerede i dag er institutioner, der står med børn, som de er ude af stand til at støtte optimalt, fordi der ikke er afsat ressourcer til støtte, udredning m.v. Det betyder i sidste instans, at såvel det støttekrævende barn som de andre børn i dagtilbuddet kommer til at betale prisen. Rummelighed i vores dagtilbud forudsætter, at der tages professionelt hånd om støttekrævende børn, hvis ikke, så risikerer vi, at den såkaldte "normal-grupper" forældre oplever dårligere kvalitet for deres børn. I en sådan situation står rummeligheden på spil og vi risikerer at opleve en u hensigtsmæssig udstødelse af børn med særlige støttebehov og/eller en øget utilfredshed blandt forældre til "normal-børn", fordi de oplever, at der er for lidt tid til deres børn. En rummelig daginstitution forudsættes at rumme *alle* børn, hvis integrationen skal lykkes.

Som minimum bør man i en vejledning gøre kommunernes ansvar mere tydeligt og pege på ansvaret betydning og angive hvilke handlemuligheder der eksisterer, hvis forældrebestyrelsen vurderer, at kommunen ikke opfylder sin forpligtigelse. Endelig bør den kommunale vurdering af et støttebehov placeres hos en uvildig pædagogisk konsulent for at forhindre, at en evt. risiko for at økonomiske overvejelser vil veje tungere end barnets støttebehov.

Kommunalt tilsyn og vurdering og offentliggørelse af dagtilbudet § 5 stk. 2

Generelt er vi meget tilfredse med øget gennemsigtighed i den offentlige service. Specielt er vi tilfredse med, at tilsynet med den kommunale sættes i system. I den forbindelse er det meget vigtigt, at netop tilsynet med private dagpleje og private pasningsordninger sættes i system og gøres offentlig tilgængelig.

Forældrebestyrelser og forældreindflydelse.

§ 6 stk. 2 samt § 8, § 9 § 10, §14, §15 stk. 4, §48 og §49 .

I forhold til gældende lovgivning omkring forældreindflydelsen i dagtilbud anses de listede ændringer som et eklatant brud med hidtidige principper om forældreindflydelse og forældresamarbejde samt en væsentlig forringelse af forældrebestyrelsens kompetence.

De foreslåede ændringer betyder:

* At der ikke længere pr. automatik vil eksistere en forældrebestyrelse med flertal af valgte forældre i en kommunal daginstitution og i den kommunale dagpleje.

*At der ikke længere skal oprettes en forældrebestyrelse ved hver enkelt daginstitution/dagpleje jfr. gældende lovgivnings i servicelovens §27 stk. 1: "Ved alle kommunale daginstitutioner og den kommunale dagpleje oprettes en forældrebestyrelse med et flertal af valgte forældre..." Bemærkningerne til dette lovforslags §14 åbner for muligheden for, at der kan etableres distriktsbestyrelser eller område bestyrelser frem for forældrebestyrelser ved den enkelte institution.

* At forældrebestyrelsens kompetence indskrænkes væsentligt, idet forældrebestyrelsens indstillingsret i forbindelse med ansættelse af personale ikke længere er en del af minimumskompetencen.

* At forældrebestyrelsen fratages kompetencen til at godkende og evaluere de pædagogiske læreplaner.

Vi finder naturligvis disse forringelser uforståelige og i direkte modstrid med regeringens mål om øget brugerindflydelse. Vi finder det samtidig mærkværdigt, at den indledende kommentar i bemærkningerne til lovttekstens § 14 er: "Bestemmelsen er med redaktionelle ændringer en videreførelse af servicelovens §27, stk.1"

Her er absolut ikke tale om en redaktionel ændring, men grundlæggende ændringer i forældrenes hidtidige lovfæstede forældreindflydelse. I bemærkningerne til §15 stk. 4 (som også gælder §49 stk.3) hedder det (citater): "Formålet med ændringen er at give forældrebestyrelsen indflydelse i forbindelse med ansættelse af dagtilbuddets leder. En sådan indflydelse er central, idet lederen har det personalemæssige ansvar i dagtilbuddet samt den pædagogiske og administrative ledelse jf. bemærkningerne til §6. Ved at sikre forældrebestyrelsen indflydelse på lederens ansættelse sikres en indirekte indflydelse på sammensætningen af personalegruppen, og samtidig styrkes forældreindflydelsens indflydelse på de pædagogiske principper, der skal arbejdes med i dagtilbuddet."

Vi skal gøre opmærksom på at bemærkningerne til lovforslaget er vildledende, idet den generelle indstillingsret i forbindelse med ansættelse af personale har været indbefattet af en indstillingsret i forbindelse med ansættelse af leder. Netop den generelle indstillingsret i forbindelse med ansættelse af personale – og ikke kun ansættelse af leder – er en væsentlig rettighed, som sikrer forældrebestyrelsen indflydelse på sammensætningen af personalet i dagtilbuddet set i relation til de vedtagne pædagogiske principper, som fastsættes af forældrebestyrelsen.

At man fratager forældrebestyrelsen kompetencen til at godkende og evaluere de pædagogiske læreplaner vil indebære en indskrænkelse af bestyrelsens ret til at fastsætte almindelige principper.

At kommunalbestyrelsen skal godkende læreplanerne og evalueringen af disse, fratager forældrene en reel indflydelse på den enkelte daginstitutioners virke. Hertil kommer, at institutioner – ikke kun pædagogiske – har en tendens til at arbejde med det, de bliver evalueret på og dermed bliver forældrebestyrelsens indflydelse på dagligdagen stærkt forringet.

I det hele taget er vi bekymrede for at et krav om godkendelse af læreplanerne, som ikke foregår i et samarbejde mellem pædagoger, forældre og politikere kan trække fokus i de pædagogiske læreplaner væk fra den konkrete kontekst. Personale og forældrebestyrelse kan i fællesskab sikre, at læreplanerne netop tager udgangspunkt i den enkelte daginstitutioners pædagogiske principper.

Hvis kommunalbestyrelserne i fremtidens langt større kommuner skal kunne håndtere læreplanerne, er der i udstrakt grad risiko for, at der bliver lavet skabeloner og koncepter for læreplanerne og deres indhold. På samme måde som evalueringer, har skabeloner det ligeledes med at bestemme, hvad der arbejdes med og hvordan. Der er overhængende fare for, at de pædagogiske læreplaner bliver så generelle, at de fjerner sig fra de konkrete børn og forældre, således at det ikke længere bliver muligt at sætte individuelle præg på institutionens virke.

Vi vælger at betragte det samlede forslag til forringelse af forældrenes indflydelse som en utilsigtet fejl og forventer og håber, at forslaget til dagtilbudslov rettes til således, loven fortsat understøtter regeringens – og tidligere regeringers politik – om øget forældreinddragelse/brugerindflydelse.

Traditionerne for forældresamarbejde i form af forældrebestyrelser – og før 1993 forældreråd – rækker langt tilbage i daginstitutionernes historie. Det tætte samarbejde og den lovhjemlede kompetence er væsentlig for vores børns trivsel og for anerkendelsen af forældrenes ret, til også at have noget at skulle sagt. Netop forældrenes indflydelse via forældrebestyrelsen ved det enkelte dagtilbud er en ganske særlig rettighed, som i høj grad er brobygger mellem barnets to verdener: hjem og dagtilbud.

Vi ser tendenser til, at man i disse år etablerer områdebestyrelser for en gruppe af dagtilbud på bekostning af forældreindflydelsen i den enkelte daginstitution med nærværende lovforslag (jfr. bemærkningerne til §14) understøttes og lovliggøres tendensen. Med denne udvikling kan vi frygte, at nærheden og forældreengagementet vil forsvinde, når der ikke længere er tale om et samarbejde og en dialog med daginstitutionen, hvor ens barn fysisk befinder sig, men med en områdeledelse for en række daginstitutioner.

Brugerinddragelse – på daginstitutionsområdet forstået som forældreinddragelse/indflydelse – er vigtig på flere niveauer. Det er vigtigt, at man som forældre har indflydelse i den daginstitution hvor ens barn fysisk befinder sig. At man som demokratisk valgt forældrerepræsentant er med til at fastlægge de pædagogiske principper for daginstitutionens virksomhed, at man har indflydelse på en budgetramme der vedrører daginstitutionen samt at man har mulighed for at indstille i forbindelse med ansættelser.

Ud over forældreindflydelsen i den enkelte daginstitution eksisterer der også et udbredt behov for indflydelse på de overordnede kommunale rammer for daginstitutionernes virke. I mange kommuner har forældrebestyrelserne organiseret sig i forældrenævn, sammenslutninger af forældrebestyrelser, som i konstruktiv dialog med forvaltning og kommunalbestyrelse sætter sit præg på den overordnede udvikling af det samlede daginstitutionsområde i kommunen. Ikke mindst i forbindelse med, at kommunerne geografisk bliver større pr. 1.1.2007 har vi oplevet et udbredt ønske fra forældreside om etablering af forældrenævn. Vores opfordring til politikkerne er konkret, at der tages initiativ til central lovgivning omkring oprettelse af demokratisk valgte forældrenævn. Med de nye større kommuner vil afstanden fra borger til beslutningstager unægtelig blive større. Oprettelse af kommunale forældrenævn med kompetence som eksempelvis de eksisterende ældreråd, kan i betydelig grad bidrage til at styrke dialogen og nærdemokratiet i de nye stor-kommuner.

Konkret foreslås at den gældende lovgivning om forældrebestyrelser bevares og tilføjes, at et dagtilbud pr. definition er det sted, hvor ens barn fysisk befinder sig. For at tilgodese forældrenes ønske om øget samarbejde mellem forældrebestyrelserne samt ønsket om øget overordnet indflydelse på børns vilkår i lokalsamfundet foreslås, at kommunerne tillægges pligt til at sørge for oprettelse af et forældrenævn, bestående af forældrerepræsentanter fra kommunens forældrebestyrelser. Lovteksten foreslås udformet således: "Kommunalbestyrelsen sørger for at der nedsættes et forældrenævn. Forældrenævnet rådgiver kommunalbestyrelsen i børnepolitiske spørgsmål. Kommunalbestyrelsen skal høre forældrenævnet i alle forslag, der vedrører børnene"

Formål for dagtilbud (indtil skolealderen) § 7.

Det er vores grundlæggende opfattelse, at danske dagtilbud har særegne værdier og traditioner, som er værd at værne om. Med forslaget til ny formålsparagraf vedr. dagtilbud til børn indtil skolealderen cementeres tendensen, til i højere grad at sætte fokus på målene og de indlærte færdigheder samt på at resultaterne skal være målbare, mens leg og kreativitet prioriteres lavere. Det er med bekymring, at vi konstaterer at gældende formålsparagraffer som: "Dagtilbuddet skal give muligheder for oplevelser og aktiviteter, der bidrager til at stimulere barnets fantasi, kreativitet og sproglige udvikling, samt give barnet rum til at lege og lære og til fysisk udfoldelse, samvær og mulighed for udforskning af omgivelserne." (servicelovens §21 stk.3) og "Dagtilbuddet skal medvirke til at give børn forståelse for kulturelle værdier og for samspillet med naturen" (Servicelovens § 21 stk.5.) ikke længere er at finde i formålsparagraffen. Vi er opmærksomme på, at dele af de nævnte formålsparagraffer fortsat eksisterer under temaerne i den pædagogiske læreplan, men finder det formålstjenligt, at netop disse værdier og formål fortsat er en del af formålsparagraffen og dermed har en høj prioritering i vores dagtilbud. Vi ønsker selvfølgelig et samfund, som fostrer veluddannede, men også kreative, iverige og tolerante unge mennesker.

I bemærkningerne til § 7. stk. 4 nævnes..." at der skal tales dansk i alle dagtilbud....". Det er naturligt, at hovedsproget i danske dagtilbud er dansk og at alle børn får mulighed for at tilegne sig det danske sprog, men det er vigtigt ikke at underkende betydningen af arbejdet med 2-sprogede børn og at det i grupper med flersprogede børn kan være formålstjenligt at kommunikationen foregår på børnenes modersmål – processen med forståelse og tilegnelse af det danske sprog vil ofte lettes af en eksisterende begrebsverden og et sprogligt fundament i børnenes modersmål. Og endelig bør vi efterleve FNs børnekonvention, som fastslår børn fra mindretals- og etniske grupper ret til bl.a. at tale deres eget sprog.

Det er vores opfattelse, at daginstitutionens grundsubstans er legen, det sociale samvær og samspillet mellem børn og at også den tidlige barndom har en værdi i sig selv. Gennem leg og samspil med andre børn tilegner det enkelte barn sig nogle færdigheder socialt, sprogligt, intellektuel og følelsesmæssigt og danner derved fundamentet for en senere formel indlæring. Det er utrolig vigtigt at daginstitutionen ikke forvandles til en førskole-institution. Det er afgørende, at indførelsen i bogstavernes og tallenes verden alene sker på baggrund af barnets egen nysgerrighed og at dagtilbuddet fortsat giver rigelig plads til leg og fri-tid (jfr. undersøgelser som viser at stressniveauet blandt børn er stigende) og at fokus ikke flyttes fra den uforpligtende barndom til det mere målbare skoleforberedende arbejde.

Den generelle udvikling gennem de seneste år har betydet flere børn og færre voksne i vores institutioner. Frem for den udbredte fokus på indlæring og specifikt tidligere indlæring, som middel til at bryde den sociale arv og løfte de børn, som har behov for et løft, så er vores anbefaling, at der satses på en generel kvalitetsforbedring i vores daginstitutioner. Flere voksne omkring vores børn vil være til stor gavn for alle børn og specielt for de udsatte børn. På langt sigt vil det formodentlig være den bedste skoleforberedelse vi kan give vores børn.

Pædagogiske læreplaner. § 8-10

Se de samlede bemærkninger under Forældrebestyrelser og forældreindflydelse.

Sprog vurdering og sprogstimulering § 11.

Sproget og børns evne til at udtrykke sig verbalt er en vigtig forudsætning for samspillet med såvel børn som voksne.

Opmærksomheden henledes på, at bemærkningerne til lovforslaget lægger op til, at vurdering og stimulering primært foregår i dagtilbuddet og at dette er en ekstra administrativ opgave, som uvægerligt vil medføre mindre tid til de direkte omsorgsfunktioner i forhold til børnene.

I en situation hvor manglen på omsorgsgivende personer i vores daginstitutioner er fatal og hvor stressniveauet hos både børn og ansatte er stigende, kan vi frygte, at endnu en bunden administrativ opgave vil resultere i endnu mindre kontakt mellem børn og voksne i daginstitutionen.

Vi ser selvfølgelig gerne at der iværksættes hjælpeforanstaltninger, når der opstår sprogproblemer, men i dette tilfælde, som i tilfældet med anden støtte til børn og unge, må vi satse på at forebygge frem for at helbrede. Jette Løntoft, lære og talepædagog udtaler, at børn i deres sprogudvikling har brug for aktiviteter, der giver dem mulighed for at udvikle deres ordforråd hver dag og hele den tid de går i vuggestue og børnehave. Det betyder at børn, for at opnå alderssvarende sproglige kvalifikationer, skal tales med og gives mulighed for løbende dialog med de voksne i daginstitutionen. På den måde tilegner børnene sig sproget, men det kræver flere personaleressourcer til de direkte omsorgsopgaver med børnene – og ikke brug af endnu flere ressourcer til administrative funktioner, men tid til at samtale, tid til højtlesning og tid til samvær – først her udvikles børns sprog.

Generelt bør sprogvurdering og stimulering være en almindelig og integreret del af dagtilbuddets virke, som sker løbende i dagtilbuddet, og som gælder alle aldersgrupper og ikke kun de 3-årige. Ikke kun børns sprog, men børns generelle trivsel med de talrige aspekter det indebærer, bør gøres til genstand for opmærksomhed. Såvel vurdering som den efterfølgende stimulering bør være helhedsorienteret og omfatte børnenes generelle trivsel og udvikling.

Det er vores anbefaling, at der i højere grad arbejdes på en mere systematisk dialogorientering om barnets samlede sociale trivsel og udvikling. Herunder en mere systematisk inddragelse af forældrene som en del af det generelle forældresamarbejde. Der bør afsættes midler og tid til efter- og videreuddannelse til personalet og tid til at arbejde med pædagogiske aktiviteter, der fremmer bl.a. udvikling af børns sprog.

Børnemiljøvurdering § 12-13 samt § 46 - 47

Indførelsen af børnemiljøvurderinger har gode intentioner, da såvel børns fysiske som psykiske miljø har stor betydning for den generelle trivsel. Ifølge loven er ledelsen ansvarlig for udarbejdelse af en skriftlig vurdering, som skal drøftes med forældrebestyrelsen. Generelt går udviklingen i retning af, at et stigende antal administrative opgaver pålægges vores dagtilbud. Af hensyn til arbejdsmængden og de faglige forudsætninger for vurdering af eventuelle skadelige stoffers indvirkning på miljøet og børnenes trivsel, skal vi anbefale at vurderingen udarbejdes af en uvildig instans, som besidder faglige kompetencer på området.

Samtidig finder vi det vigtigt, at børnemiljøvurderingen ikke kun ”drøftes” med forældrebestyrelsen, men at forældrebestyrelsen på dette område tildes høringsret og ikke mindst at

kommunalbestyrelserne forpligtes til at handle, hvis der rapporteres om dårlige miljømæssige vilkår i et dagtilbud. Ligeledes anbefales det at børnemiljøvurderingen foretages oftere og som minimum hvert 2. år.

Lovforslaget indebærer at børnemiljøvurderingerne gøres offentligt tilgængelig. Når vurderingerne samtidig skal være del af et sammenligningsgrundlag for forældrenes valg af dagtilbud, kan det betyde at nogle institutioner bliver valgt fra uden at have en reel mulighed for at gøre noget ved de beskrevne forhold, f.eks. fysiske forhold, som dagtilbuddet ikke har nogen indflydelse på. Samtidig risikerer vi, at kravet om offentliggørelsen af vurderingerne vil føre til mørklægning af de reelle vilkår og forhold i institutionen. Hvem ønsker eksempelvis at skrive på en hjemmeside, at dagtilbuddet har et dårligt samspil mellem ansatte og børn eller indbyrdes mellem de ansatte?

Tidligere undersøgelser af bl.a. børns trivsel og sygelighed pointerer, at pladsforholdene har stor betydning for børns sygelighed. Jo mindre plads det enkelte barn har, jo større er sygdomsfrekvensen blandt børnene. Vi ved også at pladsforholdene indvirker på støjniveauet og at antallet af kvadratmeter har stor indflydelse på antallet af afbrydelser og konflikter børnene imellem. Mere plads giver færre afbrydelser og færre konflikter og dermed mere ro og mulighed for fordybelse. Bl.a. på den baggrund finder vi det vigtigt, børnemiljøet tager udgangspunkt i en række mere objektive krav til kommunerne om eksempelvis plads pr. barn, lyd – og støj niveau, udearealer og børns ret til og mulighed for fred og ro i institutionen.

Også i forbindelse med børnemiljøvurderingerne, finder vi det centralt med en 3 deling af kompetencen og ansvar mellem ledere, forældre og politikere. Endvidere bør der i lighed med i §10 stk. 2 være en formulering om at kommunalbestyrelsen skal godkende og drøfte børnemiljøvurderingerne og i forlængelse deraf tage stilling til, om de giver anledning til yderligere handlinger fra kommunalbestyrelsens side.

Behovet for lovgivning omkring børns miljø f.eks. vedr. antallet af kvadratmeter pr. barn og omkring støjforhold er åbenlyse. Se kommentarer til §1. De ansatte i vores dagtilbud er beskyttet af arbejdsmiljøloven, men for vores børn, som må antages at være mere modtagelige og sårbare overfor skadelige påvirkninger end det er tilfældet med voksne, findes der ingen central beskyttende miljølovgivning.

§ 12. stk. 4. En samlet arbejdsmiljøvurdering for samtlige dagplejehjem eller distrikter vil ikke give et billede af de miljømæssige problemer i det enkelte dagplejehjem, men kun et meget overfladisk billede af et område. Miljøvurderingerne kan grundet det meget generelle og overfladiske billede ikke danne grundlag for eventuelle nødvendige tiltag. Det anbefales at miljøvurderingerne for dagplejens vedkommende bliver en integreret del af det kommunale tilsyn, at miljøvurderingerne specifikt omhandler det konkrete dagplejehjem og at vurderingerne drøftes med forældrebestyrelsen.

Forældrebestyrelse. § 14-16.

Se de samlede bemærkninger under Forældrebestyrelser og forældreindflydelse.

Forældrebetalte madordninger. § 17.

Det er vores grundlæggende opfattelse, at dagtilbud er et fælles samfundsanliggende og en meget vigtig del af det samlede forebyggende arbejde. Børn i dagtilbud landet over skal tilbydes ensartede vilkår og den fastsatte månedlige forældrebetaling bør principielt dække samtlige tiltag og aktiviteter i dagtilbuddet incl. kosten.

Samfundsmæssigt besidder vi en væsentlig mængde viden omkring børns kostvaner og kostens betydning for børns almindelige velbefindende, trivsel, udvikling og evne til at lære samt kostens betydning i forhold til senere livsstilssygdomme, som er såvel menneskeligt som samfundsmæssigt omkostningsfulde.

På baggrund af den samlede viden omkring kostens betydning ville det være både samfundsmæssigt og pædagogisk gavnligt, at kosten forbliver en integreret del af dagtilbuddenes kerneydelse og dermed en del af den almindelige forældrebetaling. Tidligere var kosten i vuggestuer en del af daginstitutionens kerneydelse og altså dækket af den almindelige forældrebetaling.

Det er generelt "modstridende" at regeringen nedsætter den procentvise forældrebetaling alt imens tidligere kerneydelser fjernes fra daginstitutionens almindelige virksomhed og tilbydes som tilkøbsydelse, som er 100% forældrefinansieret. Vi frygter en generel bevægelse over imod en skrabet daginstitution- en basis-model - tilknyttet mulighed for forældrebetalte tilkøbsydelser (finansieret 100% via forældrebetalingen), vel at mærke, ydelser som pr. tradition og definition har tilhørt daginstitutionens grund/kerneydelser

Som den næstbedste løsning og en forbedring af den eksisterende lovgivning, hilser vi forslaget om hel eller delvis friplads til madordninger i dagtilbud, velkommen. Det skal dog anbefales at forslaget om friplads bliver en pligt og ikke en mulighed for kommunerne. Endelig foreslås det at der tilføjes, at forældrebestyrelsens beslutning om at indføre betalte madordninger skal inkludere samtlige børn i dagtilbuddet. Vi finder det vigtigt, at eventuelle madordninger er en naturlig del af dagtilbuddets pædagogiske virke og at ordningen derfor dækker alle børn i dagtilbuddet.

Central evaluerings - og rådgivningsfunktion for dagtilbud § 18.

Det er et glimrende initiativ, at få en uvildig central statslig institution til at evaluere og indsamle viden om dagtilbud i hele landet. Initiativet hilses velkommen og vi ser frem til i højere grad at kunne få del i den systematisk indsamlede viden om dagtilbudsområdet.

Etablering og drift af dagtilbud § 19-22.

Specielt på det private institutions- og dagplejeområde, ønsker vi som forældreorganisation, at kommunernes tilsynspligt skærpes og sættes i system samt at dette gøres offentligt tilgængeligt. Det er ikke tilstrækkeligt, at kommunen godkender et privat hjem til brug for privat dagpleje, netop de hjemlige og private forhold fordrer jævnligt og uanmeldt tilsyn. Ligeså ønskes det indføjet, at hvor intet andet er nævnt gælder dagtilbudslovens krav til de øvrige alderssvarende dagtilbud. Dvs. at lovens regler om formål, tilsyn, offentliggørelse af faktiske forhold, madordninger, børnemiljøvurderinger m.v. er gældende for privat oprettede dagtilbud. Kun på den måde sikres børn i private institutioner, at forholdene tilgodeser deres udvikling og trivsel.

Optagelse og pasningsgaranti § 27.

Det fremgår det ikke af lovteksten i § 27, men udelukkende af bemærkningerne til bestemmelsen, at kommunerne ved anvisning af en konkret plads i dagtilbuddet, skal tage hensyn til om forældrene har ønsket en plads i et røgfrit og dyrefrit hjem, grundet barnets astma eller allergi.

Et sådan relevant hensyn til barnet og forældrene bør tydeligt fremgå af lovteksten, så børn med astma og allergi kan få en lovhemlet ret til hensyn. Når denne rettighed ikke direkte fremgår af loven, vil kommunerne næppe tage højde for bemærkningen i lovforslaget, i deres daglige virke med at administrere lovgivningen. Hvis der er et reelt ønske om at hjælpe disse børn, skal deres rettigheder fremgå af lovteksten, ellers afspejler lovens formål ikke lovteksten.

Samme problematik gør sig gældende m.h.t. anvisning af plads, hvor der i bemærkningerne nævnes, at der skal lægges vægt på den geografiske placering af familiens bopæl og arbejdsplader set i forhold til de dagtilbud, der kan tilbydes plads i, således at der så vidt muligt tages hensyn til familiernes mulighed for at skabe sammenhæng i hverdagen. Også denne del bør tydeligt fremgå af lovteksten, således at såvel forældre som børn sikres en plads i nærmiljøet. Denne del bliver specielt aktuel efter 1. januar, hvor de enkelte kommuner kommer til at dække et meget stort geografisk område, således kan et barn fra Skagen tilbydes en plads i Sæby og et barn fra Nakskov en plads i Rødby - og pasningsgarantien fortsat overholdes. Det anbefales at hensynet kommer til at fremgå af lovteksten og at der ud over forældrenes transporttid til og fra hjem, arbejde og institution også lægges vægt på, at barnet har ret til plads i lokalområdet, for at styrke nærhedsprincippet og det sociale fællesskab samt lette barnets overgang fra institution til institution og fra institution til skole.

Plads i dagtilbud i anden kommune § 28 stk. 3

At alle børn tildeles ret til at bevare deres plads i dagtilbuddet ved flytning finder vi positivt. Præciseringen af børns ret er absolut en fordel for stabiliteten og børns trivsel under flytning.

Formål for fritidshjem § 45.

Initiativet til en selvstændig formålsparagraf for fritidshjemsområdet hilses velkommen. Det er vigtigt at pointere, sådan som det i øvrigt også nævnes i bemærkninger til lovforslaget, at børn har brug for fritid: tid til kammeratskab, til afslapning, uforpligtende leg, idræt mv. For mange børn er skolen skemalagte hverdag tilstrækkelig og det er vigtigt fortsat at værne om de gode fritidstraditioner også for de lidt større børn.

Lovforslagets vægtning mellem børnenes egne valgte aktiviteter og planlagte pædagogiske aktiviteter har indtaget en fin balance, hvor begge dele skal tilgodeses.

Vi er meget tilfredse med, at lektielæsning i fritidshjemmet fortsat kun skal være en mulighed, at der er tale om et tilbud og ikke en pligt. Et tiltag som lektiehjælp skal indgå i den samlede prioritering af institutionens ressourcer. Indførelse af lektiehjælp betyder unægteligt, at der er noget andet der må vælges fra, medmindre der bliver tildelt øgede ressourcer.

Økonomisk og socialpædagogisk fripladstilskud samt søskendetilskud § 43

Lovgivning om økonomisk og socialpædagogisk friplads samt søskende rabat, bør reguleres så, den i højere grad afspejler de faktiske forhold.

Børnemiljøvurderinger § 46-47.

Se de samlede bemærkninger under Børnemiljøvurderinger.

Forældrebestyrelse § 48-49

Se de samlede bemærkninger under Forældrebestyrelser og forældreindflydelse.

Forældrebetalte madordninger § 51.

Se de samlede bemærkninger under Forældrebetalte madordninger.

Formål for klubtilbud og andre socialpædagogiske fritidstilbud til større børn og unge.

§ 65 stk. 3 og 4.

Et fint forslag som giver mulighed for, at et fremtidigt fritidsliv kan blive præsenteret i klubberne. Med hensyn til arbejdsmarkedet og uddannelsesmuligheder, finder vi det formålstjenligt, at det ligger i skolens regi. Både fritids- og klubtilbud kan oprettes i henhold til andre lovgivninger, hvor der eksempelvis ikke findes krav om forældrebestyrelse, børnemiljø vurderinger, pædagogisk ledelse m.v. Vedtagelsen af en Dagtilbudslov giver anledning til overvejelser om, at §§ 31 stk. 2, § 45 – 47 § 51 § 57 – 58, §§65 – 70 bør gælde fritids- og klubtilbud oprettet i henhold til Folkeskoleloven, Folkeoplysningsloven og Ungdomsskoleloven

Med venlig hilsen

Mette Grønvaldt
Formand for FOLA

Til Familienministeriet

Att.: Louise Pedersen

lspe@famstyr.dk
familiestyrelsen@famstyr.dk.

Høringsvar vedrørende udkast til dagtilbudslov

KL har den 23. november 2006 modtaget forslag til dagtilbudslov (lov om dag-, fritids og klubtilbud mv. til børn og unge) i høring.

KL har følgende overordnede bemærkninger til lovforslaget:

En dagtilbudslov kan betyde, at det fremover bliver lettere at få et overblik over dagtilbuds-, fritids- og klubområdet. Men KL finder også, at der er elementer i lovforslaget, som trækker i retning af vanskeligere vilkår for kommunernes indsats for at skabe sammenhæng i tilbudene på børneområdet. Det gælder bl.a.:

- adskillelsen af dagtilbudene på normalområdet fra de særlige dagtilbud til børn med nedsat fysisk og psykisk funktionsevne i nu to forskellige love
- regulering af kravene til den sammenhængende børnepolitik i nu to forskellige love
- oprettelse af en ny særskilt evalueringsenhed, der alene omfatter dagtilbudslovens område.

KL skal på den baggrund opfordre til, at indretningen af lovgivningen ikke tager udgangspunkt i den på det pågældende tidspunkt gældende ressortfordeling mellem ministerierne, men først og fremmest udformes ud fra hensynet til at skabe bedst mulige rammevilkår for en sammenhængende service til borgerne.

KL er endvidere bekymret over, at lovforslaget føjer en række yderligere krav til de administrative opgaver på dagtilbudsområdet, som kan fjerne fokus og ressourcer fra kerneopgaven og den tid, der bruges med børnene.

Den 15. december 2006

Jnr 03.04.00 P21
Sagsid 000170229

Ref SAE
sae@kl.dk
Dir 3370 3185

Weldekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

Tlf 3370 3370
Fax 3370 3371

www.kl.dk

Lovforslaget indeholder generelt en tydeliggørelse af ansvarsfordelingen mellem kommunalbestyrelsen, lederen af dagtilbuddet og forældrebestyrelsen. KL lægger vægt på, at det sikres, at tydeliggørelsen af ansvarsfordelingen ikke forringer en kommunes muligheder for at indrette sin struktur og organisation på dagtilbudsområdet mest hensigtsmæssigt, fx med distriktsledelse, områdeledelse mv.

KL har noteret sig, at der i bemærkningerne til loven tillige er indskrevet en række nye bemærkninger eller fortolkninger til allerede gældende bestemmelser. KL finder denne usædvanlige fremgangsmåde uhensigtsmæssig, også fordi det tidsmæssigt ikke har været muligt at foretage en nøjere gennemgang af disse bemærkninger, som nu forelægges Folketinget. KL tager i den forbindelse forbehold for, at disse bemærkninger ikke udvider kommunernes nuværende forpligtelser eller indskrænker kommunernes muligheder.

KL har herefter følgende bemærkninger til de enkelte elementer i forslaget til dagtilbudslov:

Særlige dag-, fritids- og klubtilbud, serviceloven

KL konstaterer, at bestemmelserne om særlige dag-, fritids- og klubtilbud til børn med særligt behov for støtte, behandling mv. på grund af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne ikke er medtaget i dagtilbudsloven, men fortsat reguleres i serviceloven. For at understøtte arbejdet med sammenhæng og rummelighed for børn med handicap eller særligt behov for støtte anbefaler KL, at de særlige dag-, fritids- og klubtilbud indgår i dagtilbudsloven.

Der er både fordele og ulemper ved en placering i henholdsvis serviceloven og dagtilbudsloven. Det vil have klare driftsmæssige fordele, hvis de særlige tilbud reguleres i dagtilbudsloven i stedet for i serviceloven, da særlige specialgrupper mange steder er tilknyttet de almindelige dagtilbud fx som en afdeling af almentilbuddet. Reglerne for disse tilbud adskiller sig imidlertid visse steder fra reglerne for almentilbuddene. Samtidig kan der være den ulempe, at det kan afstedkomme nogle anderledes snitflader i forhold til øvrige tilbud, et barn måtte modtage som følge af fx handicap.

KL finder, at det vil være mest hensigtsmæssigt, at de særlige tilbud lovgivningsmæssigt tænkes mest mulig sammen med almen dagtilbuddene. At bibeholde de særlige tilbud i serviceloven sender et signal, der er i strid med linjen om en helhedsbetragtning for børnene, som man også fra centralt hold opfordrer kommunerne til at følge.

§ 4 og § 4 a i folkeskoleloven

KL konstaterer, at bestemmelserne om specialpædagogisk bistand til børn under skolealderen og sprogstøtte til tosprogede børn under skolealderen er forblevet i folkeskoleloven. KL anbefaler, at der foretages en vurdering af,

om det er mest hensigtsmæssigt at en eller begge bestemmelser overføres til dagtilbudsloven, særligt når der nu indføres sprogvurderinger af alle 3-årige børn efter dagtilbudsloven.

Øgede krav til offentliggørelse

Forslaget pålægger kommunerne at fastsætte og offentliggøres en større mængde informationer vedrørende dagtilbud. Dette kommer i forlængelse af lovgivning om sammenlignelig brugerinformation, som nu gøres obligatorisk.

Det er KL's opfattelse, at der ikke bør anvendes uforholdsmæssigt mange ressourcer på at fastlægge og offentliggøre en lang række objektive oplysninger og retningslinjer.

KL er enig i, at forældre i en valgsituation har brug for information om, hvilke dagtilbud de kan vælge imellem, hvor lang ventetiden er, hvad pladsen koster, og hvad de enkelte institutioner har som arbejdsgrundlag. Men valgsituationen er også i høj grad præget af geografi og den konkrete oplevelse af et dagtilbud. Personaleengagement, stemning, kommunikation osv. er derfor typisk afgørende for det konkrete valg. Som bruger er det desuden mere undtagelsen end reglen at stå i en valgsituation. Når barnet først er i et dagtilbud skifter forældrenes fokus. Her har de i stedet brug for løbende information om deres barns hverdag, trivsel, udvikling, venskaber mv.

Det primære fokus i kvalitetsarbejdet må således ikke blive at generere sammenlignelig standardiseret information. Kvalitetsarbejde forudsætter medarbejderengagement, faglighed og dokumentation, og arbejdet vil være forskelligt fra institution til institution. Standardiserede oplysninger uden lokal forankring vil ikke skabe det ønskede resultat.

Sammenhængende børnepolitik

Den sammenhængende børnepolitik vil fremover være beskrevet både i serviceloven og dagtilbudsloven. Forslaget til dagtilbudslov forpligter kommunerne til at offentliggøre retningslinjer for, hvordan dag-, fritids- og klubtilbuddene skal medvirke til udmøntningen af kommunens sammenhængende børnepolitik.

KL mener ikke, at der er behov for at offentliggøre yderligere retningslinjer vedrørende børnepolitikken. Det vil være forvirrende for borgeren og en unødigt detaljstyring af kommunernes processer. KL foreslår, at bestemmelsen om at offentliggøre yderligere retningslinjer vedrørende børnepolitikken udgår, men at dagtilbudsloven i stedet henviser til bestemmelsen i serviceloven eller alternativt, at det af dagtilbudsloven fremgår, at kommunen skal sikre, at dag-, fritids- og klubtilbuddene indgår i den sammenhængende børnepolitik.

Central evaluerings- og rådgivningsfunktion for dagtilbud

Der er i de seneste år oprettet en række nye evalueringsenheder rettet mod kommunernes opgaveløsning. Det er uhensigtsmæssigt, at 0-18-årsområdet ikke ses i en sammenhæng, og at der tænkes i flere forskellige evalueringsenheder. KL anbefaler som minimum, at beslutningen om at etablere endnu en særskilt rådgivningsfunktion afventer udfaldet af regeringens kvalitetsreform.

KL er enig i, at der skal være fokus på dokumentation og evaluering i kommunerne, men dokumentation skal være et led i det lokale udviklingsarbejde. Kvalitet udvikles ikke gennem standardiserede regler og indikatorer.

De statslige evalueringsenheder må ikke fungere som kontrolenheder, der ud fra centralt fastsatte indikatorer og målemetoder vurderer den enkelte institution og kommune. Hertil kommer, at der ikke bør anvendes uforholdsmæssigt mange ressourcer på at afgive oplysninger til evalueringsenheder eller i forbindelse med direkte inddragelse i evalueringer.

Sprogvurdering og sprogstimulering

KL bakker op om, at der indføres sprogvurderinger af alle 3-årige børn. Det er vigtigt, at udviklingen løbende følges, og at det vurderes, hvorvidt effekten af at indføre sprogvurderinger af alle 3-årige børn står mål med indsatsen. I denne sammenhæng bør det følges i hvilket omfang, forældre benytter sig af tilbuddet, da en stor deltagelse må anses for væsentlig i forhold til bestemmelsens formål om at sikre, at børn uden tilstrækkelige sprogkunderskaber bliver set og får den nødvendige sprogstimulering. Det nytter ikke noget at bruge mange ressourcer på, at kun de velfungerende sprogvurderes.

KL gør opmærksom på, at bestemmelsen om sprogvurdering tillige vil betyde administrative meropgaver for kommuner og institutioner, fx i forhold til at tilrettelægge og samle op på sprogvurderingerne, planlægge udførelse af sprogstimulering, tilrettelæggelse af kompetenceudvikling osv.

Pædagogiske læreplaner

KL støtter, at kommunalbestyrelsen og lederens ansvar for evaluering af læreplanerne præciseres i loven, og at forældrene skal involveres. KL lægger vægt på, at det bliver op til kommunen og lederen at beslutte, hvordan forældrene ud fra de lokale behov bedst inddrages i faserne vedrørende læreplanerne.

KL finder, at bemærkningerne til loven bør tilrettes, så det fremgår, at kommunalbestyrelsen i den årlige drøftelse af evalueringerne har fokus på mål og resultater – og ikke på metoder og aktiviteter. KL forudsætter en

delegationsadgang til forvaltningsniveau, og at en samlet sag for kommunens dagtilbud kan forelægges kommunalbestyrelsen.

Med lovforslaget skærpes skriftlighedsforpligtelsen vedrørende læreplaner, således at der fremover skal opstilles mål, metoder og aktiviteter i forhold til alle 6 temaer i læreplanen. Dette er en skærpelse af de centrale krav til, hvad der skal beskrives i læreplanerne og vil fjerne tid fra kerneopgaven. KL foreslår, at overvejelser om ændringer eller skærpelser i skriftlighedsforpligtelsen vedrørende de pædagogiske læreplaner afventer den nationale evaluering af læreplanerne ultimo 2007.

Forbedret fleksibilitet for forældre og friplads til madordninger

KL bakker op om, at kommunerne får mulighed for at tilbyde en kombination af dagtilbud og tilskud til privat pasning samt friplads til madordninger under forudsætning af, at ordningerne kan administreres, så de ikke indebærer utilsigtede serviceudvidelser og ikke medfører unødigt ekstra administration.

Formålsbestemmelse for den samlede lov

Familiens fleksibilitet er som noget nyt nævnt som et af formålene med loven. KL opfordrer til, at hensynet til fleksibilitet balanceres med lovens andre formål om udvikling, læring, sammenhæng og kontinuitet mellem tilbuddene, som kan forudsætte sammenhængende pædagogiske forløb og læringsprocesser.

Formålsbestemmelse for dagtilbud, fritidshjem og klub

KL bakker op om, at der sættes fokus på overgange mellem dagtilbud og skole. KL finder, at rækkefølgen i dagtilbudsformålsbestemmelsen bør ændres, således at elementerne i kerneopgaven – og ikke børnemiljøet - nævnes som det første i formålsbestemmelsen. KL bakker op om indholdet i formålparagraffen for henholdsvis fritidshjem og klubber.

Etableringsformer og puljeinstitutioner

KL er modstander af forslaget om, at muligheden for at etablere puljeordninger afskaffes. Det fjerner en frihedsgrad og indskrænker dermed de nuværende muligheder for at indrette dagtilbudsstrukturen.

Pasningsgaranti

KL finder ikke, at der er behov for at indføre flere sanktioner i tilfælde af brud på pasningsgarantien. Der er allerede i dag en række tilbud og ordninger, som skal træde i kraft, hvis pasningsgarantien ikke overholdes. KL finder, at det skal være op til den enkelte kommune at vurdere, om kommunen også vil tilbyde tilskud til pasning af egne børn i tilfælde af brud på pasningsgarantien.

Udgifter til børn med handicap fra andre kommuner

KL har tidligere rettet henvendelse til Familie- og forbrugerministeriet med et forslag til ændring af betalingsreglerne for støttepædagogudgifter ved valg af dagtilbud i en anden kommune. Baggrunden er, at reglerne i dag kan opfattes som urimelige, fordi kommuner kan undlade at betale for støttetimer til børn og unge med handicap eller andet støttebehov, når børnene optager en plads i en anden kommune. KL opfordrer til, at problemstillingen vedrørende betaling for støtte til børn, der benytter en plads i en anden kommune, søges løst i forbindelse med lovforslaget.

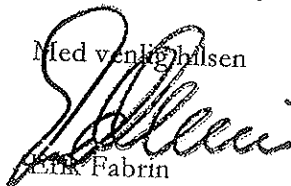
Ikrafttræden

Det foreslås at loven træder i kraft den 1. juni 2007. Loven kan imidlertid først forventes endelig vedtaget kort tid før. KL vil kraftigt opfordre til, at loven først træder i kraft den 1. januar 2008, da der ellers er tale om en urimelig kort tidsfrist for kommunerne til at forberede implementeringen. Dette skal også ses i lyset af, at kommunerne i forvejen befinder sig i en meget travl periode, kun 5 måneder efter opgave- og strukturreformens gennemførelse.

De økonomiske konsekvenser af loven skal forhandles med KL.

./ Endvidere vedlægges KL's mere tekniske bemærkninger til lovforslaget.

Med venlig hilsen

Erik Fabrin

Peter Gorm Hansen

BILAG – Tekniske bemærkninger

Generelle bemærkninger

KL finder, at det er inkonsekvent at kalde en lov, som gælder for både dag-, fritids- og klubtilbud, for dagtilbudslov, især når det fremhæves som en særlig pointe, at tilbudsformerne adskilles således, at fritidshjem fremover ikke defineres som et dagtilbud.

KL forslår, at begrebet ”normal” erstattes af ”almen”.

Pasningsgaranti

I bemærkningerne til § 25 fremgår en liste over enkeltstående og ekstraordinære situationer, hvor en kommunes manglende overholdelse af pasningsgarantien ikke skal føre til forhøjelse af tilskuddet til mindst 78%. KL foreslår, at der som eksempel også fremgår den situation, hvor en privatinstitution jf. §19 stk.4 pludselig ophører, fx ved konkurs eller lignende.

KL kan konstatere, at fortolkninger af gældende praksis flere steder er skrevet direkte ind i lovtæksten. For eksempel fremgår det af den nuværende lovtækt, at tilskuddet skal være hævet indtil pasningsgarantien kan opfyldes. KL finder det unødvendigt tillige at tilføje *”og kommunalbestyrelsen har fastsat nye tilskudsprocenter og egenbetalingsandele”*.

Endelig finder KL, at det umiddelbart er svært at se forskellen mellem bestemmelserne i § 23, stk. 4 og § 27, stk. 1. Lovteksten bør kunne forenkles.

Puljeordninger

Såfremt det fastholdes, at puljeordninger afskaffes fremadrettet, forudsætter KL, at der vil kunne laves løbende ændringer i de nuværende aftaler med allerede eksisterende puljeordninger.

Etableringsformer og tilskud til privat dagpleje

KL anbefaler, at det fremgår tydeligere af lovtæksten - og ikke kun i bemærkningerne - at tilskuddets størrelse afhænger af den indgåede aftale mellem kommunen og den private dagpleje. Det fremgår nu kun af bemærkningerne, at kommunalbestyrelsen ikke har pligt til at yde et tilskud, der svarer til 75% af den private dagplejes budgetterede udgifter for driften.

Etablering og drift af fritidshjem

Det fremgår ikke helt klart i bemærkningerne om private fritidshjem er en slags puljeordning (efter aftale) - som loven ellers lægger op til at afskaffe - eller om det er private fritidshjem jf. bestemmelsen om private leverandører.

Klubber

KL forudsætter, at det i vurderingen af forpligtelsen til at sørge for det nødvendige antal klubpladser fortsat skal indgå, i hvilken udstrækning der i kommunen i øvrigt er fritidstilbud, der retter sig mod samme aldersgruppe.

Søskendetilskud til klubber

KL anbefaler, at det fremgår tydeligt af lovteksten, at det er kommunalbestyrelsen, som beslutter, om der skal ydes søskendetilskud i klubber.

Familiestyrelsen
Stormgade 2-6

1470 København K

13.12.2006

MARO

att. Louise Pedersen

Høringssvar vedr. forslag til dagtilbudslov

FTF takker for modtagelse af forslag til dagtilbudslov, som FTF har modtaget i høring den 23. november 2006.

FTF finder, at det er positivt, at der laves en selvstændig lov for daginstitutionsområdet.

Loven har været til høring hos FTF's medlemsorganisation BUPL, som har afgivet selvstændigt høringssvar den 11. december 2006. FTF kan tilslutte sig BUPL's høringssvar, herunder

- at loven skal give alle børn en rettighed til en plads i en institution *af høj kvalitet*
- at forslagets formålsbestemmelse bør ændres således at det fremgår, at *hovedformålet* med loven er det pædagogiske formål
- at øget brugerinformation sker ud fra et pædagogisk perspektiv
- at der er fornuftigt at lederen tildeles det samlede ansvar for det daglige pædagogiske og administrative arbejde
- at der bør være krav om at lederen har en pædagogisk uddannelse
- at daginstitutionernes åbningstider bør indrettes, så forældrenes behov for pasning af børnene tilgodeses
- at afsnittet om private pasningstilbud bør udgå eller evt. flyttes til serviceloven

FTF

Niels Hemmingsens Gade 12

Postboks 1169

1010 København K

Telefon 33 36 88 00

Telefax 33 36 88 80

E-mail ff@ff.dk

www.fff.dk

- at de særlige dag- og klubtilbud også skal omfattes af loven. Dette følger også af princippet om sektoransvar for ydelser til personer med handicap
- at reglerne for skolefritidsordninger udformes i overensstemmelse med reglerne i lovforslaget om fritidshjem
- at reglerne om klubdrift, der findes i fire forskellige love bør revideres, så klubber efter alle regelgrundlag skal overholde de krav, der findes i lovforslaget til dagtilbudsloven
- at der med dagtilbudsloven nedsættes et rådgivende organ på dagtilbudsområdet og
- at der i dagtilbudsloven indføres retningslinier for personlig magtanvendelse og indgreb i selvbestemmelsesretten.

FTF har ikke yderligere bemærkninger.

Venlig hilsen

Bente Sorgenfrey
formand

Ministeriet for Familie- og
Forbrugeranliggender
Familiestyrelsen
Att.: Louise Pedersen
Stormgade 2-6
1470 København K

Den 14. december 2006
J.nr. 4674.2 [20] KP/ck

Høringsvar fra De Samvirkende Invalideorganisationer (DSI) vedr. Høring over udkast til forslag om dagtilbudslov

DSI finder det ganske og aldeles uacceptabelt med en tilbagegang til en antikveret opdeling i "normalområdet" og "særlig-støtte-området", som dette lovforslag introducerer på dagtilbudsområdet.

Som der er behov for en inkluderende folkeskole, er der tilsvarende behov for inkluderende dagtilbud. Med denne lovgivningsmæssige opdeling får DSI desværre tydelige og beklagelige minder til særfor sorgen, som netop er afskaffet i et inkluderende øjemed.

Kommunens forpligtelse til at sørge for dagtilbud til børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne kan og skal opfyldes på forskellige måder. Kommunerne skal både kunne inkludere de enkelte børn - langt de fleste - i de almindelige dagtilbud med den nødvendige støtte og kompensation eller ved at oprette få og særlige kvalitetsdag- og klubtilbud til børn med ganske særlige behov.

Vurderingen af det enkelte barns behov for dagtilbud og støtte i den forbindelse, skal derfor ske med udgangspunkt i en samlet lovgivning, frem for to adskilte, hvoraf den ene har fokus på "normalområdet" og den anden på "særlig-støtte-området". Samspelet i mellem viften af de mange dagtilbud med hver sin kvalitet skal sikre en helhed og udvikling i det samlede dagtilbud til ALLE børn.

Hvilket tilbud, der bedst tilgodeser det enkelte barn afhænger af en konkret individuel vurdering. Ved at adskille områderne mister man en væsentlig dimension. Nemlig, hvordan det

såkaldte ”normalområde” kan gøres inkluderende. Denne opdeling modarbejder således en ellers rigtig udvikling.

Virkeligheden er, at et stort antal børn med handicap går i de helt almindelige dagtilbud – med eller uden særlig støtte.

DSI mener derfor, de to områder skal være i samme lovgivning.

Konkrete bemærkninger til lovforslaget

Såfremt man mod forventning fastholder en lovgivningsmæssig opdeling, er der mange væsentlige mangler i det fremsatte lovforslag.

Af lovbemærkningerne fremgår det bl.a., at det er vigtigt, at normalsystemet er tilstrækkeligt rummeligt til, at der ikke sker en u hensigtsmæssig udstødelse af børn og unge med vanskeligheder. Denne bemærkning falder i relation til beskrivelsen af formålet med den sammenhængende børnepolitik, som kommunerne er forpligtede til at opstille. Det er DSI enig i.

Set i lyset heraf kan det kun undre, at børn og unge med handicap er fuldstændig fraværende i lovudkastet. Der er med andre ord væsentlige mangler i forhold til, hvilke initiativer der er nødvendige for at gøre normalsystemet tilstrækkeligt rummeligt. Lovforslaget mangler simpelthen en beskrivelse af, at indsatsen også skal tilrettelægges, så det er muligt for børn og unge med handicap – i overensstemmelse med gældende politik - at benytte disse dagtilbud.

For eksempel fremgår det af § 11, at kommunalbestyrelsen, som noget nyt, skal tilbyde alle 3-årige børn en sprogvurdering. DSI finder det i den sammenhæng nødvendigt eksplicit at beskrive, at det ikke alene handler om vurdering og udvikling i dansk talesprog, men at det fx også kan dreje sig om dansk tegnsprog og tegnstøttet kommunikation.

Formål for dagtilbud - § 7

DSI mener, der er sket en alvorlig svækkelse af formålsbestemmelsen for dagtilbud. Af servicelovens § 21 (med virkning fra 1. januar 2007) fremgår det således af § 21, stk. 1, at der skal fastsættes mål og rammer som en integreret del af kommunens samlede generelle tilbud og af den forebyggende og støttende indsats over for børn, herunder børn med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller med andet behov for støtte. Denne formålsbestemmelse udtrykker, at de almindelige tilbud også udgør en del af tilbuddene til børn med handicap og børn med særlige behov i øvrigt, hvilket er et vigtigt signal at sende i formålsbestemmelsen.

Af det nuværende lovforslags § 7 er børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, eller børn med andet behov for støtte, fuldstændig udeladt. Et meget uheldigt signal, jf. de indledende bemærkninger om inklusion.

DSI finder tilsvarende, at der skal formuleringer med om børn og unge med fysisk eller psykisk funktionsevne, eller særlige behov i det hele taget, i formålsbestemmelserne for hhv. fritidshjem, § 45, og klubtilbud, § 65.

I formålsbestemmelsen for fritidshjem, § 45, stk. 2, fremgår det ganske vist, at fritidshjemet skal være særligt opmærksomt på at involvere og aktivere børn, der har brug for en særlig indsats, men formålsbestemmelsen skal præciseres yderligere i forhold til børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne.

I formålsbestemmelsen for klubtilbud, § 65, stk. 2, fremgår det, at tilbuddet også skal kunne rette sig mod børn og unge med behov for støtte. Tilsvarende skal der ske en præcisering i forhold til børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne.

I § 7, stk. 4, fremgår det, at dagtilbuddet skal give børn medbestemmelse, medansvar og forståelse for demokrati. Dagtilbuddet skal bidrage til at udvikle børns selvstændighed, evner til at indgå i forpligtende fællesskaber samt samhørighed med og integration i det danske samfund. Af lovbemærkningerne til denne bestemmelse refereres til Børnekonventionen, artikel 12, der netop fremhæver børns ret til at udtrykke deres synspunkter i forhold, der vedrører dem. DSI finder det positivt med denne reference til Børnekonventionen. Samtidig er det vigtigt at skærpe myndighedernes opmærksomhed på inddragelsesaspektet.

Til gengæld savner DSI bemærkninger om, at særlige forhold kan gøre sig gældende i forhold til børn og unge med handicap, idet ikke alle kommunikerer med det talte danske sprog. Det kan fx dreje sig om børn med hørenedsættelse, der anvender tegnsprog og tegn-støttet kommunikation eller andre forhold, der forhindrer det enkelte barn i at give egen mening til kende via det talte sprog. Det skal der tages særlige hensyn til.

Børnemiljøvurdering - § 12

DSI finder det positivt, at der er fastsat regler om et børnemiljø. Til gengæld er der væsentlige mangler i de forhold, der omtales i lovbemærkningerne om, hvilke forhold der skal indgå i kortlægningen.

Et godt fysisk miljø er et vidt begreb. Et barn, der har hørenedsættelse har behov for god akustik – særligt i en sammenhæng, hvor der ofte er mange børn samlet i samme rum. Korrekt lys kan reducere lyd. Et barn med synsnedsættelse har behov for optimale belysningsforhold. Børn, der er blinde, udviklingshæmmede eller hjerneskadede, kan have behov for overskuelighed og lokaler, som de kan lære at finde rundt i og færdes i på egen hånd. For børn med allergi skal der tages hensyn i dagtilbuddets mad, ligesom materialer og redska-

ber må være af en karakter, der gør det muligt for børn med allergi at bevæge sig frit i og benytte tilbuddet.

Tilgængelighedsforhold, og hvordan tilbuddet forholder sig og arbejder med dette, bør beskrives i miljøvurderingen. I øvrigt skal miljøvurderingen forefindes i et format, der er tilgængeligt for talesyntese og muligt at printe i storskrift.

Tilskud til dagtilbud og forældrenes egenbetaling

Det fremgår bl.a. af lovbemærkningerne, at man som noget nyt i lovteksten har valgt at indføje bekendtgørelsens tekst om, hvornår forældrene har ret til yderligere økonomisk- eller socialpædagogisk tilskud. Indtil videre er denne ret alene fremgået af en bekendtgørelse. Formålet med at trække denne ret frem i lovteksten er ifølge lovbemærkningerne at øge informationsniveauet i forhold til borgerne. Det finder DSI positivt.

Imidlertid er der væsentlige mangler i forhold til, hvad man har valgt at trække med over i lovteksten. Det drejer sig om § 22 i bekendtgørelse nr. 828 af 29. august 2005 om kommunens tilskud til brug for dagtilbud til børn, forældrenes egenbetaling og fripladstilskud m.v. Ifølge § 22 hæves tilskuddet med et beløb, der svarer til 50 % af egenbetalingen, når et barn med betydelig og varig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har ophold i et almindeligt dagtilbud af behandlingsmæssige grunde. Ved optagelse i halvtidsplads eller derunder fastsættes tilskuddet således, at der ikke er en egenbetaling.

Denne væsentlige information til borgerne mangler.

Det er endvidere DSI's erfaring, at denne information i lige så høj grad er vigtig i forhold til at øge informationsniveauet hos de kommunale myndigheder. DSI oplever ofte, at der er meget lidt kendskab til denne bestemmelse i kommunerne, med det resultat at forældre, der er berettigede til dette tilskud, ikke får det. Der henvises i denne forbindelse til afgørelse fra Ankestyrelsen i SM O 55-89, SM O 61-89, SM O 46-94.

Der vedhæftes høringssvar fra Danske Døves Landsforbund.

Med venlig hilsen

Stig Langvad
formand

Den 14. december 2006

Ref.

D.nr.2006/00446-004

Det Centrale Handicapråd har med tak modtaget forslag til Dagtilbudslov i høring.

Indledningsvis vil vi gerne understrege, at vi mener, der mangler fokus på børn med funktionsnedsættelser i loven. Lovforslaget tematiserer gentagende gang de særlige problemstillinger, der knytter sig til at bryde negativ social arv. Også Børn med funktionsnedsættelsers brug af dag- fritids- og klubtilbud kan imidlertid stille særlige krav til indretning og tilrettelæggelse af tilbuddene. Det er meget væsentligt, at børn med funktionsnedsættelser og deres forældre har samme adgang til at vælge et tilbud som andre børn og deres forældre. At sikre dem den mulighed stiller for eksempel krav til tilgængelighed – såvel fysisk tilgængelighed som social og pædagogisk tilgængelighed. At skabe en sådan tilgængelighed kræver fokus og målrettet indsats. Det er derfor bekymrende, at de problemstillinger og fokusområder der knytter sig til at skabe inklusive tilbud, der giver børn med funktionsnedsættelser og deres forældre et reelt valg af tilbud er så relativt oversete i lovforslaget og lovbemærkningerne.

Vi mener endvidere, at dette lovforslag understreger det problem der ligger i at opdele dagtilbuddene i særlige og almene dagtilbud, og underligge dem forskellige regler. Denne lov opstiller en masse krav og en ret grundig regulering af almenområdet men gælder ikke specialområdet. Dette betyder for eksempel, at kravet til at lave en børnemiljøvurdering ikke gælder for særlige dagtilbud, det betyder også, at der ikke stilles krav til pædagogiske læreplaner i særlige tilbud og ikke mindst betyder det, at de mange regler der skal sikre forældrene valgmuligheder og fleksibilitet ikke gælder for forældre til børn, der er optaget i særlige dagtilbud. Der er efter vores mening en meget bekymrende og uholdbar situation som er ude af trit med principperne om ligebehandling og sektoransvar.

Til § 1 om lovens formål

Skal lovens formål om at skabe fleksibilitet opnås også for forældre til børn med funktionsnedsættelser, er det meget væsentligt, at der er opmærksomhed på, at det stiller krav til fysisk, social og pædagogisk tilgængelige tilbud. Arbejder man ikke meget målrettet hen imod

at skabe sådanne tilbud og stilles der ikke krav til, at også de private tilbud har fokus herpå, så vil en del af forældregruppen ikke opleve denne fleksibilitet.

Til § 3 om mål, rammer etc.

Det er godt at man i lovbemærkningerne knytter særlig støtte området og almenområdet sammen i forbindelse med børnepolitikken. Det er også meget godt, at der er fokus på ansvaret for at skabe rummelighed indenfor almenområdet. Lovbemærkningerne referencer til en forebyggende indsats, børn og unge med vanskeligheder, børn med sociale problemer etc. giver dog anledning til at tvivle på, om man også har tænkt på børn med funktionsnedsættelser i denne sammenhæng.

Til §§ 8-10 om pædagogiske læreplaner

Det er godt at det i lovbemærkningerne præciseres, at det er ikke tanken, at børn med særlige behov skal udskilles fra resten af gruppen.

Vi vil dog gerne understrege, at det skal sikres, at dagtilbuddene, får hjælp til at arbejde med læreplaner på en måde som inkluderer alle børn, herunder også børn med funktionsnedsættelser. Der bør gives meget konkret hjælp til at finde ud af, hvordan man giver mulighed for udvikling inden for de fem angivne temaer til børn med meget forskellige forudsætninger. Der bør også være hjælp til, hvordan man forholder sig til, at nogle børn har brug for mere opmærksomhed end andre i denne sammenhæng, samt at ikke alle børn kan nå det samme mål på samme alderstrin.

Rådet vil her udover endnu en gang opfordre ministeriet til at overveje om det er en relevant afgrænsning at lade kravet om pædagogiske læreplaner gælde for almene og ikke for særlige dagtilbud.

Til §§ 12-13 og 46-47 om børnemiljøvurderinger

Vi vil opfordre til, at man er opmærksom på inklusion og tilgængelighed i relation til børn med funktionsnedsættelser i forbindelse med fokuset på børnemiljø i daginstitutionerne og husker disse elementer af et godt børnemiljø i børnemiljøvurderingerne og i Dansk Center for Undervisningsmiljøes rådgivning og evaluering.

Vi undrer os endvidere meget over, at særlige dagtilbud ikke er omfattet af et lignende krav. De forpligtelser der stilles til en løbende og systematisk vurdering af og bevidsthed omkring børnemiljøet bør naturligvis også gælde for særlige dagtilbud.

Til §§ 14 og 48-50 om forældrebestyrelser

Det bør fremgå af loven, at forældrebestyrelsesmedlemmer kan få dækket relevant handicapkompensation i forbindelse med at deltage i forældrebestyrelsesarbejdet.

Om kapitel 4, 5, 8, 9, 11 og 12 om optagelse etc.

Reglerne i disse kapitler skal sikre at forældre i vidt omfang har mulighed for at vælge det pasningstilbud de mener er bedst for deres barn. Frit valg for forældre til børn med handicap er dog meget ofte vanskeliggjort af manglende tilgængelighed og manglende handicapkompensation.

I relation til valg af private tilbud er det yderligere kompliceret af at private tilbud ikke har samme forpligtelser til at stille tilbud til rådighed for alle børn som offentlige tilbud. Hidtil fremgået af loven at ”Privatinstitutioner kan ikke afvise at optage børn, medmindre der ikke er plads i institutionen.” Denne sætning lader nu til at være slettet og privatinstitutionernes optage gjort ganske frit, selvom dette dog modificeres en anelse i bemærkningerne. Det er derfor meget væsentligt at understrege, at et privat dagtilbud skal være forpligtet til at følge almindelige principper for ligebehandling af mennesker med handicap. Derfor skal kommunen bevilge den nødvendige støtte til at det bliver muligt at optage børn med handicap i private daginstitutioner. Og derfor skal det sikres, at private aktører lever op til de samme forpligtelser som offentlige aktører. Det betyder for eksempel, at det må sikres, at børn med funktionsnedsættelser ikke afvises alene på grund af deres handicap. Det kan også betyde, at der stilles krav til tilgængelighed, inklusion og handicapkompensation også til private aktører.

Heller ikke alle offentlige tilbud er tilgængelige. For at sikre et reelt frit valg er det nødvendigt, at alle tilbud er tilgængelige. Tilgængeligheden skal endvidere fremgå obligatorisk af de brugerinformationsordninger, der laves.

Slutteligt vil vi understrege, at et barn med handicap skal kompenseres for sit handicap i et eventuelt dagtilbud, og det kan i nogle tilfælde kræve ekstra ressourcer. Disse ressourcer skal ydes, uanset hvilken form for tilbud familien gør brug af. Det skal endvidere sikres, at de ordninger, der er nødvendige for anvendelsen af et tilbud, for eksempel transportordninger eller anden form for handicapkompensation, følger med det frie valg.

Det er helt afgørende at det sikres, at frit valgs ordningerne er ligebehandlende sådan, at der ikke er nogle faktorer, der gør, at børn med funktionsnedsættelser og deres forældre stilles udenfor det frie valg.

Vi henviser endvidere til Center for Ligebehandling af Handicappedes refleksionspapir: ”Frit valg af generelle serviceydelser i relation til mennesker med en funktionsnedsættelse”, det kan læses på www.elh.dk under publikationer.

Med venlig hilsen

Camilla Jydebjerg

Familiestyrelsen
Stormgade 2-6
1470 København K.
Att: Louise Pedersen

Høring om forslag til dagtilbudslov

Børnerådet takker for udkast til ny dagtilbudslov og har følgende kommentarer til lovudkastet:

14. december 2006
Journalnr.: 3.1-2006-1163
sg

Generelle kommentarer

Børnerådet finder, at loven i for høj grad lægger vægt på hensynet til familien og til arbejdsmarkedet, og i mindre grad har hensynet til det enkelte barn - og mangfoldigheden blandt børn – som første prioritet.

Ligeledes finder Børnerådet, at loven lægger for stor vægt på normalbarnet, som "det danske barn". Og således ikke tager højde for, at børn er mangfoldige på alle måder. Dette kommer f.eks. til udtryk gennem den vægt, der lægges på det danske sprog (§11) og på samhørighed med det danske samfund (§7 stk. 4). I bemærkningerne til paragraf 7 uddybes, at der skal tales dansk i institutionerne, hvorved børnene fratages retten til at tale deres modersmål. Dette er ikke i harmoni med retten til at udøve sit eget sprog, som defineret i FN's Konvention om Barnets Rettigheder (Børnekonventionen) artikel 30 – og retten for alle børn til at udtrykke sine synspunkter ifølge Børnekonventionens artikel 12.

Forebyggelse af den negative sociale arv

I forhold til forebyggelse af negativ social arv, ser Børnerådet gerne, at Børnekonventionens ord om, at børn skal opdrages i en ånd af lighed og solidaritet, som defineret i Præambelen, og barnets ret ifølge artikel 2 til ikke at blive diskrimineret imod på baggrund af f.eks. etnisk oprindelse eller formueforhold, bliver indarbejdet i loven. Således at det klart defineres i dagtilbudsloven, at det forebyggende arbejde mod den negative sociale arv, også skal rettes mod børns chanceulighed på grund af barnets materielle baggrund og i forhold til adgang til uddan-

nelsessystemet. I relation hertil er det væsentligt, at § 17 om forældrebetalte madordninger ændres, således at kommunalbestyrelsen ikke bare kan, men *skal*, give tilskud til forældrebetalte madordninger, således at børn ikke udelukkes herfra pga. deres forældres økonomi.

Ligeledes i relation til forebyggelse af den negative sociale arv, er det væsentligt, at muligheden for at lave private dagtilbud - herunder muligheden for at lave dagtilbud med specielle formål – ikke åbner for en sortering af dagtilbuddene i forhold til forældrenes formueforhold eller etniske baggrund, således at børns muligheder for en acceptabel hverdag i dagtilbud differentieres efter forældrenes ressourcer.

Sprogvurdering mv. § 11 og 18

For så vidt angår sprogvurderinger og evalueringer af børn i dagtilbud ifølge § 11 (om sprogvurderinger) og § 18 (en permanent evaluering- og rådgivnings funktion på dagtilbudsområdet) finder Børnerådet, at disse paragraffer lægger op til, at små børns liv i højere og højere grad indbefatter tests, vurderinger og evalueringer. Børnerådet vil gerne stille spørgsmålstegn ved, om dette er til barnets bedste, som defineret i Børnekonventionens artikel 3, eller om det snarere vil føre til en effektivisering af det enkelte barns liv, der kan medføre, at barnets indflydelse på sit eget liv og mangfoldigheden af deltagelsesmuligheder for barnet reduceres. Derudover lægger det et præstationskrav ind i barnets liv, som vi endnu ikke kender de fulde konsekvenser af.

Børnemiljøvurdering § 12

Det følger af lovforslagets § 12 stk. 2, at børnemiljøet skal vurderes ud fra et børneperspektiv, og at børnene selv skal inddrages ”i det omfang det er muligt”. Det er Børnerådets holdning, at det, med de rigtige metoder, altid er muligt at inddrage børnenes egne oplevelser. Børnerådet vil derfor foreslå at ordlyden ændres, således at børnene selv altid skal inddrages i børnemiljøvurderingerne, og at der afsættes de nødvendige ressourcer til forskning med henblik på at udvikle de bedst egnede metoder hertil.

Ligeledes er det Børnerådets holdning, at der opstilles nogle objektive krav til, hvad et godt børnemiljø er. Det være sig i forhold til plads pr. barn, muligheden for privatliv, tid til at opbygge relationer mellem børn og voksne samt indflydelsesmuligheder for børnene etc. Det vil være meget svært at vurdere børnemiljøet, og at sikre at der sker forbedringer på området, hvis der ikke er nogle objektive krav, der kan vurderes og handles ud fra.

Dagtilbud i private hjem § 22

Det følger af lovforslagets § 22 stk. 2, at den enkelte dagplejer kan modtage op til 5 børn. Det er Børnerådets holdning, at det er fuldstændigt uhensigtsmæssigt med så mange børn pr. dagplejer, da det vil svække børnenes muligheder for at udvikle sig, mulighederne for at komme udenfor og på tur, og da det i værste fald kan gå ud over børnenes sikkerhed.

Med venlig hilsen

Charlotte Guldborg
formand

Annette Juul Lund
sekretariatschef

Til Familienministeriet

Att. Louise Pedersen

lspe@famstyr.dk

famliestyrelsen@famstyr.dk.

Lyngby d. 14. december 2006

Høringssvar - udkast til forslag om dagtilbudslov

Indledningsvis skal Børne- og Kulturchefforeningen (BKF) anføre, at vi tilslutter os grundideen i lovforslaget.

Særligt ønsker BKF at fremhæve, at vi tilslutter os:

1. Selvstændig lov

At bestemmelserne vedrørende tilbud til børn og unge optages i én selvstændig lov, hvor formålet med og indholdet i dagtilbud, fritidshjem og klubtilbud samt sammenhængen til andre tilbud til børn og unge tydeliggøres.

2. Dagtilbud, fritidshjem og klubtilbud som selvstændige afsnit

At bestemmelserne opdeles i henholdsvis dagtilbud, fritidshjem og klubtilbud, og hver type tilbud har fået sin egen formålsbestemmelse. Og at betegnelsen dagtilbud alene anvendes om de tilbud, som henvender sig til førskolebørn.

3. Forenkling af etableringsformer

At der med lovforslaget tydeliggøres de to forskellige etableringsformer: ”i daginstitution” eller ”i private hjem”. Herunder, at der sondres mellem driftsformen som henholdsvis kommunal, selvejende eller privat dagtilbud.

BKF havde gerne set en yderligere forenkling, og at de administrative opgaver med drift af private dagtilbud blev løst af den kommunale forpligtigelse.

4. Større fokus på indholdet i tilbuddene og vigtigheden af den pædagogiske indsats

At der indledes med en formålsbestemmelse, som beskriver de overordnede formål med arbejdet i dagtilbud, fritidshjem og klubtilbud. Samtidig får hvert område en selvstændig formålsbestemmelse, der tydeliggør og præciserer indholdet i den enkelte type af tilbud målrettet den specifikke aldersgruppe.

5. Større fokus på sammen Pædagogiske læreplaner

At bestemmelserne vedr. læreplaner nu er præciseret og skrevet direkte ind i lovteksten.

6. Sammenhængen til øvrige tilbud

At de enkelte tilbud forpligtes til at skabe sammenhæng og kontinuitet mellem de enkelte tilbud. Dette vil efter BKF's opfattelse medvirke til, at overgangene mellem f.eks. dagtilbud og skole i højere grad bliver harmoniske og aldersmæssigt udfordrende, og at de enkelte tilbud ikke ses isoleret fra hinanden. BKF har med tilfredshed noteret sig, at det af formålsbestemmelsen for fritidshjem fremgår, at tilbuddet

skal give mulighed for tid, fred og rum til at læse lektier. BKF er af den opfattelse, at det bør være et krav, at fritidshjem (og SFO) tilbyder lektielæsning.

BKF tager det for givet, at de kommende indholdsbeskrivelser for SFO koordineres og samstemmes med dem, der bliver gældende for fritidshjem.

7. Forebyggelse af negativ social arv

At der er særlig fokus på indsatsen for udsatte børn i dagtilbud, fritidshjem og klubtilbud

8. Sprogvurdering af treårige

At der fremover sikres sprogvurdering til treårige.

9. Tydeliggørelse af klageadgang

At det nu fremgår af de enkelte bestemmelser i lovforslaget, hvor der er klageadgang til Det Sociale Nævn.

10. Afklaring af grænsegængere samt at et barn alene kan råde over én fuldtidsplads.

At der er ros ift. afklaringen. I en række kommuner har der været sager, som har givet anledning til en del problemer. Med lov og bemærkninger er disse sager nu på plads.

BFK skal endvidere fremhæve en række punkter i lovforslaget, som *ikke* er hensigtsmæssige, og dermed bør ændres efter BKF's opfattelse.

1. Implementeringsfasen

Implementeringsfasen er meget kort, når man forventer at iværksætte loven pr. 1. juli 2007. Den overvejende del af landets kommuner er i færd med sammenlægning & overtagelse af opgaver fra amterne. BKF anbefaler, at loven iværksættes pr. 1. januar 08, så der er tid til at implementerer lovændringen

2. Formålsbestemmelsen for dagtilbud indtil skolestart (§7)

§ 7 i loven og i de specielle bemærkninger sættes det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø, som fremmer trivsel, udvikling og læring op som hovedformål. Under denne hovedindgang står som stk. 2 til 5 underordnet. Det virker besynderligt at demokrati, omsorg og læring ikke er hovedformålet.

Endvidere mangler der efter BKF's opfattelse begrebet sundhed i formålet.

3. Pædagogiske læreplaner

BKF tilslutter sig, at læreplans-begrebet indskrives i loven. BKF ser det dog problematisk, at der er et krav om, at metoder og læringsaktiviteter skal skrives ind i den pædagogiske læreplan. BKF må fastholde, at det er i den enkelte kommune, der fastlægges metodevalg – ikke via statslig lovgivning og ikke mindst kommende statslige evaluering. BKF ønsker således denne formulering taget ud af teksten.

Det fremgår, at kommunalbestyrelsen fremover hvert år skal drøfte institutionernes evaluering. Det må fremgå af bemærkningerne, at såvel godkendelse af pædagogiske læreplaner som evaluering kan delegeres til forvaltningsniveau.

4. Principper for det pædagogiske arbejde og mål for de 6 temaer i den pædagogiske læreplan

Der er fortsat kludder mellem forældrebestyrelsens ret til at fastlægge pædagogiske principper og opstilling af mål i de pædagogiske læreplaner. Det bør i stedet fremgå, at forældrebestyrelsen indenfor de kommunale mål, fastlægger institutionens værdigrundlag og overordnede målsætninger. Herefter går

man videre med at opstille mål for de 6 temaer i den pædagogiske læreplan, for sprogstimulering, for overgange mv.

Derudover fremgår det af de specielle bemærkninger til § 15, at forældrebestyrelsen fastlægger principper for de pædagogiske metoder, som anvendes i institutionen. Lidt firkantet sagt, er det noget sludder, som også står i den nuværende vejledning. Man kan ikke vedtage principper for metoder – andet end at de skal være eksperimenterende, være evidensbaseret, bygge på anerkendte metoder osv. Og dette bør fremgå af en kommunal beslutning om målsætninger for dagtilbudsområdet og ikke være op til hver forældrebestyrelse.

5. Retningslinier for medvirken til udmøntning af kommunens sammenhængende børnepolitik (§ 3 stk. 2)

Det er BKF's opfattelse, at det bør være mål i stedet for retningslinier, som skal beskrives her. Endvidere, at fx også folkeskoleloven bør justeres, således at det sikres, at kravene til udmøntning af børnepolitikken gælder for alle relevante tilbud.

Det fremtræder ikke klart hvilken afvejning mellem frit valg på tværs af kommunegrænser og tilbud om særlig støtte til borgerne, der sigtes imod. Den kommunale interesse vil være at sikre, at almene "normal" tilbud stilles til rådighed på tværs af kommunegrænser inden for det gældende regelsæt, men at tilbud om særlig støtte (det kan fx være særlige grupper, støttepædagoger mv.) i almindelighed må kunne forbeholdes kommunens egne borgere. Ligeledes bør fremgå, at specialdaginstitutionerne ikke er omfattet af de almene fritvalgs regler.

6. Krav om offentliggørelse

BKF tilslutter sig bemærkningen om, at *"Forældrene har ret til indsigt i kvaliteten af dagtilbuddene"*. BKF tilslutter sig også kravet om, at *"kommunalbestyrelsen forpligtes til at skabe større åbenhed om dagtilbudsydelsen i private og offentlige dagtilbud i den enkelte kommune. Information om dagtilbudsydelsen medvirker til forventningsafstemning mellem forældrene og kommunen eller det enkelte dagtilbud. Brugerinformation giver de enkelte familier indsigt i rammerne for tilbuddene og understøtter herved familien, når de skal vælge dagtilbud"*

Det er dog BKF's opfattelse, at der skal sikres frie rammer til præsentation og udformning af oplysningerne ud fra lokale behov og traditioner så unødvendigt ressourceforbrug til produktion af oplysninger, som ikke har en reel værdi, kan undgås. Adskillige af de nævnte detailkrav kunne fx udgå til fordel for en bestemmelse, der sikrer, at dagtilbud skal stille sig til rådighed for forældre, som ønsker at komme på besøg for at se og høre om tilbuddet.

7. Forældrebetalte madordninger

Kommunalbestyrelsen kan beslutte at give tilskud til de forældrebetalte madordninger. *Også denne ordning vil medføre øget administration og indgå i DUT-forhandlingerne.*

8. Sprogvurdering (§ 11)

Her står i bemærkningerne "... for, at alle 3-årige børn får tilbudt en sprogvurdering..." Det er BKF's opfattelse, at sprogvurderingen ikke bare skal være et tilbud, men et krav ift. alle børn. Det er endvidere BKF's opfattelse, at § 4a i folkeskoleloven om sprogvurdering/undervisning af tosprogede børn bør løftes over i den nye dagtilbudslov. Endvidere er det BKF's opfattelse, at der i bemærkningernes afsnit 3.5, hvor der påpeges fokus på udvikling af *børns sprog* bør ændres til at stå *"børns sprog og begrebsudvikling"*.

Herudover er det afgørende, at det screeningsmateriale, som der udarbejdes i regi af Familienministeriet koordineres med det materiale, som udarbejdes i Undervisningsministeriet til skolestarterne.

9. Specialforanstaltninger for førskolebørn samt børn i fritidstilbud

Områderne har naturlige og tætte samarbejdsflader til såvel normalområdet, som det børnesociale område. Uafhængig af, hvordan det lovgivningsmæssigt placeres, skal der i de enkelte kommuner sikres det tætte samarbejde og den overordnede faglige, organisatoriske, økonomiske og ledelsesmæssige koordinering.

Det er BKF's opfattelse, at de nuværende grænser mellem specialtilbud og normalt tilbud ikke er hensigtsmæssige (på skoleområdet, dagtilbudsområdet etc.). Det er også BKF's opfattelse, at det er hensigtsmæssigt for at sikre den bedste mulige kombination af faglighed og økonomi, at børn med særlige behov *betragtes og opfattes ud fra normalområdet* og ikke specialområdet.

Det er derfor BKF's opfattelse, at

- specialpædagogisk bistand til småbørn
- specialdagtilbud, -fritidshjem og -klubber
- Sprogstimuleringsopgaverne efter folkeskolelovens §4a (jf ovenfor)

bør flyttes ind i den nye, selvstændige dagtilbudslov (svarende til hvad der også er gældende på skoleområdet). Det giver ikke mening at det fortsat skal svære en del af hhv. folkeskoleloven og serviceloven.

10. BMV (§§ 12, 13, 46)

De fremgår af de specielle bemærkninger til § 12, hvad der kan indgå i børnemiljøvurderingen.

BKF vil foreslå, at begrebet "stue" erstattes af lokaler, idet stuer indikerer en bestemt organisationsform, som mange steder ikke anvendes længere.

Begrebet "stole og borde" bør nok erstattes af møbler, gulvareal og fysiske aktivitetsmuligheder.

Længere fremme i afsnittet står der om legepladser. Det bør fremgå, at legepladsen skal kunne tilgodese temaerne i de pædagogiske læreplaner.

Det bør endvidere understreges, at BMV'en kan udformes som en integreret del af virksomhedsplanen

11. Forældrebestyrelser (§ 14)

BKF har med stor tilfredshed noteret sig, at vores tidligere forslag om at:

"Forældrebestyrelser kan oprettes på tværs af dagtilbud, eksempelvis efter distrikter, eller som en fællesbestyrelse for en institution, der økonomisk og ledelsesmæssigt er en samlet enhed, men som fysisk er tre institutioner placeret i geografisk nærhed af hinanden", er skrevet ind i bemærkningerne til loven. Til sidst i denne sætning bør i øvrigt anvendes et andet begreb end *...tre institutioner...* det kan fx være "enheder", for at undgå forvirring om institutionsbegrebet.

For selvejende daginstitutioner er der beskrevet to modeller for, hvordan forældre med børn i en selvejende daginstitution sikres en indflydelse på en måde, der som minimum svarer til den, forældrene har i kommunale institutioner. Det tilslutter BKF sig naturligvis. Men det er også BKF's opfattelse, at det ikke sikres på en rimelig måde ved at beskrive to modeller - hhv. et enstrengede og tostrengede system.

Det er BKF's opfattelse, at der alene skal bygges på et enstrengt bestyrelsessystem, hvor forældrene har flertallet.

12. Forældrebestyrelsens inddragelse udarbejdelse af pædagogiske læreplaner

Ifølge loven er det lederen, der har ansvaret for læreplanerne og skal inddrage forældrebestyrelsen. Af bemærkningerne i afsnit 3.2. står der, at forældrebestyrelsen inddrages i godkendelsen. Spørgsmålet er derfor, om en forældrebestyrelse i et kommunalt tilbud kan nedlægge veto mod godkendelsen, eller om det er lederens ansvar overfor kommunalbestyrelsen? Det fremgår af de specielle bemærkninger til § 6,

at man ønsker at tydeliggøre lederens ansvar. Det må betyde, at en forældrebestyrelse ikke kan nedlægge veto?

BKF tager for givet, at det er lederens ansvar – og ikke bestyrelsens, og at det præciseres.

BKF forudsætter i øvrigt, at kommunalbestyrelsens forpligtelser i tilknytning til arbejdet med pædagogiske læreplaner –fx evalueringsforpligtelsen (jf ovenfor) - kan delegeres til forvaltningen, med henblik på at sikre fornuftige arbejdsgange i store kommuner med mange daginstitutioner.

Det fremgår endvidere af de specielle bemærkninger til § 9, at lederen skal inddrage forældrene. BKF går ud fra, det er en fejl. Der må menes forældrebestyrelsen.

13. Ansættelse af personale (§§ 15 stk 4, 49)

Det er BKF's opfattelse, at bestyrelsen *ikke* skal have indstillingsret, men en udtaleret ift. såvel ansættelse af leder, som faste medarbejdere.

14. 24 uger eller 26 uger?

Rundt om i lovforslag og bemærkninger optræder på skift 24 uger som grænse og 26 uger som grænse. (samt de 4 uger oveni i forbindelse med pladsgarantien). Kan der ikke stå samme alder alle steder hvad enten det er 24 uger eller 26 uger?

15. Pasning eller læring og udvikling

Det fremgår af de indledende bemærkninger til lovforslaget i afsnit 1.0., at ”dagtilbud har imidlertid udviklet sig fra primært at være et servicetilbud til borgerne om pasning, mens forældrene gik på arbejde, til i dag at have en selvstændig værdi og funktion i forhold til børns udvikling og læring.”

Dette tilslutter BKF sig. BKF er derimod ikke enig i, at det konkrete lovforslag vægter forældrenes behov for fleksibilitet til arbejdsmarkedet på bekostning af børnenes behov for kontinuitet, at have et fast forpligtende fællesskab, etablering af læringsmiljøer mv. Det sker, når man via lovens § 78 stk. 4 ønsker at kommunalbestyrelserne kan få mulighed for at give kombinationsmuligheder mellem dagtilbud og privat pasning.

16. Klubtilbud

Det fremgår i dag, at en kommune i forbindelse med overvejelser om behovet for klubtilbud skal inddrage alle andre former for fritidstilbud til aldersgruppen. Det står endvidere i de specielle bemærkninger til § 4, at det er kommunalbestyrelsens ansvar at sørge for, at der er det nødvendige antal pladser i dag-, fritids- og klubtilbud. Begrebet nødvendige antal pladser står ikke i loven for klubområdet. Det har tidligere været sådan, at en kommunalbestyrelse kunne inddrage hele paletten, når de skulle vurdere det nødvendige antal pladser, eksempelvis pladser oprettet efter folkeskolelov, folkeoplysningslov og ungdomsskolelov. BKF kan ikke genfinde dette i den nye lov og ej heller i bemærkningerne. Til gengæld fremgår det af de specielle bemærkninger til § 4 finde, at hvis en kommunalbestyrelse har plads i en skolefritidsordning, kan forældre ikke stille krav om en plads i et fritidshjem (og der nævnes også klubtilbud i det afsnit). BKF går ud fra, at det er en forglemmelse.

17. Søkendetilskud til klubpladser

Det ser ud som om, at kommunerne fremover er forpligtet til at give søkendetilskud, hvis man har børn gående i klubtilbud. Hvis det er korrekt opfattet, får det følger for DUT forhandlinger samt for klubtilbud og klublignende tilbud under anden lovgivning.

18. Begrebet barnepasser

Dukker først op i bemærkningerne i afsnit 3.9. men fremgår ikke af loven. Det bør det.

19. Tilskud til privat pasning før 24 uger

En kommunalbestyrelse kan ifølge loven beslutte at give tilskud i særlige tilfælde. Det fremgår ikke af lov eller bemærkninger, hvad de særlige tilfælde er.

20. Lederens ansvar

Det bør fremgå af de specielle bemærkninger til § 6, at ”.....det er lederen – ikke forældrebestyrelsen – der har det endelige ansvar for den administrative og pædagogiske ledelse af dagtilbuddet” overfor kommunalbestyrelsen/ den selvejende institutions bestyrelse. Eller med andre ord: BKF forudsætter, at der ikke med de nye bestemmelser gives ledere af daginstitutioner en enekompetence iht loven, idet dette vil blive en væsentlig barriere for områdeledelse mv.

21. At tale dansk i dagtilbud

BKF tilslutter sig, at der tales dansk i dagtilbud. Det er dog BKF's opfattelse, at beskrivelsen går for vidt i de specielle bemærkninger til § 7 stk 4. Det bør fremgå, at sproget er dansk, men at man af hensyn til nye børn, der ikke taler dansk, også kan benytte andre sprog som led i arbejdet med børnene – og for at skabe tryghed for børn, der ikke forstår dansk. Som eksempel kan nævnes en nordsjællandsk kommune, som netop har modtaget 2-5 årige børn, som kun taler fransk. Det må være muligt for en pædagog at bruge franske ord, for at hjælpe barnet med at blive integreret i institutionens hverdag, og hjælpe barnet til at forstå, hvad der foregår.

22. Forældrebetaling for kommende skolebørn (§31)

I de specielle bemærkninger til § 31 står der, at vi først kan opkræve 30% af fritidshjemsbetalingen fra 1. maj. Mange kommuner flytter børnene d. 1. april. Flytter børnene 1. april må der kun betale 25 % af fritidshjemstaksten. Det bør være en kommunal opgave at afgøre, hvornår et barn er et fritidshjemsbarn. Herudover bør betalingsreglerne for hhv fritidshjem og SFO'er harmoniseres.

23. Privat dagpleje (§34)

Det fremgår af de specielle bemærkninger til § 34, at der skal indgås en aftale mellem kommunalbestyrelsen og den private dagpleje. Det bør fremgå direkte af loven.

24. søskendetilskud til private institutionspladser (§40)

Det fremgår af de specielle bemærkninger til § 40 i loven, at søskende- og fripladstilskud fastsættes til et beløb i kroner og ører svarende til, hvad forældre med børn i kommunale dagtilbud maksimalt får i tilskud. Det bør fremgå direkte af loven.

25. Tilsynsforpligtelsen

Bemærkningerne til § 5 ”står så underligt og flagrer” midt under de specielle bemærkninger til kapitel 12.

26. frit valg og specialpladser

Ministeriet har tidligere bekræftet, at frit valg ikke gjaldt for de nuværende amtspladser (i øvrigt svarende til, hvad der er gældende på skoleområdet). Det bør præciseres, hvad der sker, når amtspladser forsvinder og nye specialinstitutionspladser opstår. Der kan ikke være frit valg for forældre til at vælge over kommunegrænsen til specialpladser.

27. Skole og overgang

Det må indskrives i folkeskoleloven, at skolens ledelse har den samme forpligtelse til at sikre overgang og samarbejde. Desuden bør det fremhæves i bemærkningerne, at det er de pædagogiske rammer og grundlag, der skal sikre overgange, idet daginstitutioner og skoler mange steder hhv. afleverer og modtager børn på kryds og tværs.

Yderligere oplysninger kan fås ved henvendelse hos:

Børne- og Kulturdirektør Per B. Christensen, tlf. 55 78 49 22, perbc@naestved.dk, eller
Børne- og Fritidsdirektør Klaus Nørskov, tlf. 45 97 30 75, kn@ltk.dk

På bestyrelsens vegne

Klaus Nørskov

Familiestyrelsen
Stormgade 2-6
1470 København K
Att.: Louise Pedersen

Dato: 11-12-2006
Vor ref.: 32/20026
Sagsbehandler: LDG/
PØS

BUPL's svar på høring over udkast til forslag om dagtilbudslov

BUPL takker for modtagelse af udkast til forslag til lov om dagtilbud, der ifølge høringsbrevet forventes fremsat for Folketinget i januar 2007, og forventes at træde i kraft d. 1. juni 2007.

BUPL hilser det først og fremmest velkomment, at man nu indfører en selvstændig lov for området, og dermed anerkender de pædagogiske tilbuds selvstændige funktion, værdi og betydning i vores samfund. Netop på baggrund af den vigtige betydning, de pædagogiske tilbud har for børns dannelse, læring, socialisering og omsorg mener BUPL, at loven skal indeholde en almen *rettighed* for alle børn til en institution af høj pædagogisk kvalitet. Dette er desværre ikke tilfældet med det forslag til dagtilbudslov, der er sendt i høring.

BUPL finder det dog positivt, at man med loven har ønsket at skabe kvalitetsforbedringer i tilbuddenes indhold. BUPL savner dog i selve lovforslaget det mere generelle kvalitetsmæssige løft i form af en væsentlig forbedring af rammer og vilkår for løsning af den pædagogiske opgave i institutionerne – det helt afgørende for at kvaliteten i tilbuddene kan øges. Loven synes snarere i sine nyskabelser at lægge vægt på ydelserne til forældrene f.eks. i form af indarbejdelse af hensynet til fleksibilitet for familierne i lovens formål samt øgede muligheder for frit valg. Det øgede fokus på frit valg synes i øvrigt at skabe et paradoks i loven. Således vægtes kommunal helhedstænkning i form af strategier for social integration, helhed, overgange og rød tråd højt, mens der samtidig gives flere muligheder for forældrene til at vælge disse tilbud fra til fordel for private løsninger.

BUPL's ønsker til den nye lov samt overordnede bemærkninger til det forslag, der er sendt i høring kan sammenfattes som følger:

- BUPL ønsker, at loven skal give alle børn en *rettighed* til en plads i en institution af høj kvalitet

- I forslagens formålsbestemmelse er der angivet fire sideordnede formål. BUPL ønsker formålsbestemmelsen ændret således at det fremgår, at hovedformålet med loven er det pædagogiske formål
- Lovforslaget lægger op til øget brugerinformation. I den forbindelse finder BUPL det vigtigt, at definitionen af kvalitet sker ud fra et pædagogisk perspektiv. Kvalitet formes i dialog med forældrene og er meget mere end i summen af forældrenes individuelle ønsker
- Lovforslaget tildeler lederen det samlede ansvar for det daglige pædagogiske og administrative arbejde. Såfremt der i lovforslaget sikres en fortsat høj grad af forældreindflydelse, finder BUPL, at det nye "snit" mellem bestyrelses og lederkompetencer er fornuftigt
- BUPL mener, at det nu entydige placerede pædagogiske ansvar hos lederne forudsætter, at der i loven indføres krav om, at lederne af institutionerne skal have en pædagoguddannelse
- Forslaget giver som noget nyt mulighed for at kombinere en dagtilbudsplads med tilskud til privat pasning. BUPL mener, at daginstitutionernes åbningstider i stedet bør indrettes, så forældrenes behov for pasning af børnene tilgodeses
- Lovforslaget indeholder et selvstændigt afsnit om private pasningstilbud. BUPL ønsker dette afsnit fjernet fra loven. Afsnittet kan evt. flyttes til serviceloven
- Lovforslaget omfatter ikke de særlige dag- og klubtilbud. BUPL foreslår at dette ændres, således at bestemmelserne herom i serviceloven flyttes til dagtilbudsloven
- BUPL finder det naturligt og hensigtsmæssigt, at man indretter reglerne vedrørende Skolefritidsordninger i overensstemmelse med reglementerne i lovforslaget om fritidshjem
- Reglerne om klubdrift findes i fire forskellige love. BUPL finder, at reglerne om klubdrift i folkeskole-, ungdomsskole- og folkeoplysningsloven bør revideres, så klubber efter disse regelgrundlag også skal overholde de krav, der findes i lovforslaget til dagtilbudsloven
- BUPL ønsker, at der med dagtilbudsloven nedsættes et rådgivende organ på dagtilbudsområdet.
- BUPL ønsker, at der i dagtilbudsloven indføres retningslinier for personlig magtanvendelse og indgreb i selvbestemmelsesretten

Dette er BUPL's overordnede bemærkninger. I det følgende redegøres for BUPL's mere uddybende og specifikke bemærkninger til lovforslaget og ønsker til loven. Redegørelsen, der først indeholder nogle samlede kommentarer til forslaget, er struktureret sådan, at lovens generelle bestemmelser, bestemmelserne om dagtilbud, bestemmelserne om fritidstilbud og bestemmelserne om klubtilbud behandles i hvert sit afsnit. Desuden findes der til sidst et afsnit med BUPL's ønsker til konkrete fornyelser ud over, hvad der fremgår af lovforslaget. Hvor der er konkrete forslag til ændringer, er disse understreget.

1. BUPL's kommentarer til indholdet i udkastet til lovforslag og ændringsforslag

Med loven indføres en ny definition af dagtilbudsbegrebet, der alene omfatter tilbuddene til børn fra 0 år til skolealderen, mens tilbuddene til børn i skolealderen i stedet nu benævnes fritidshjem. Loven er dog ikke konsekvent i sin begrebsanvendelse, da den jo overordnet hedder Dagtilbudsloven, men netop går væk fra dette begreb som et samlebegreb også for tilbud til børn i skolealderen.

Loven indeholder et selvstændigt afsnit om private pasningsordninger, der samler bestemmelserne om tilskud til privat pasning, tilskud til pasning af egne børn mv. BUPL finder, at det er ulogisk at placere dette afsnit, der alene har karakter af servicetilbud til forældrene, i en dagtilbudslov, der ifølge bemærkningerne netop i højere grad skal fokusere på kvaliteten og indholdet i tilbuddene. BUPL ønsker derfor i stedet afsnittet om private pasningsordninger placeret i serviceloven. Samtidig ønsker BUPL som en konsekvens heraf ordet "mv." i lovens titel fjernet.

Det lovforslag, der er sendt i høring indeholder hverken de økonomiske eller de administrative konsekvenser for det offentlige. BUPL finder det uheldigt, at disse oplysninger ikke fremgår af forslaget, da disse konsekvenser kan have stor betydning for BUPL's medlemmer. BUPL går ud fra, at disse afsnit eftersendes, og forbeholder sig øvrige kommentarer til loven i den forbindelse.

1.1 BUPL's bemærkninger til de generelle bestemmelser, der vedrører både dag-, fritids- og klubtilbud

Den generelle formålsbestemmelse (§ 1)

Bestemmelsen angiver fire sideordnede formål. BUPL mener som tidligere anført, at fokus i en dagtilbudslov bør være rettet på børnene og deres ret til en institution af høj pædagogisk kvalitet. BUPL finder derfor, at formålsbestemmelsen i loven bør fokusere på kvaliteten og det pædagogiske indhold i institutionerne. BUPL finder det generelt uheldigt, at der indblandes andre hensyn – herunder arbejdsmarkedshensyn - i lovens formålsbestemmelse. BUPL erkender dog, at området hidtil har tilgodeset andre hensyn end hensynet til kvalitet og pædagogisk indhold i institutionerne, og at det ligeledes vil være tilfældet fremover. BUPL mener dog, at der bør differentieres mellem de enkelte formål, således at det fremgår klart, at hovedformålet med loven er det pædagogiske indhold.

Et af de fire formål i bestemmelsen er sikringen af sammenhæng mellem de forskellige tilbud. BUPL finder det vigtigt for børn, at der skabes sammenhæng og kontinuitet i deres hverdag og i forbindelse med institutionsskift og overgange til nye faser, som f.eks. overgang fra daginstitution til skole. BUPL skal dog påpege, at det er vigtigt, at man ikke gør indholdet i den enkelte institution til en forudsætning for en anden, men derimod fastholder betydningen af det selvstændige indhold i de forskellige institutioner.

På baggrund af disse kommentarer foreslår BUPL, at den foreslåede formålsbestemmelse i § 1, ændres, så den får følgende ordlyd:

"§ 1. Formålet med denne lov er at fremme børn og unges trivsel, udvikling og læring gennem dag- fritids- og klubtilbud.

Desuden skal loven medvirke til

- at forebygge negativ social arv ved at de pædagogiske tilbud er en integreret del af både kommunens samlede generelle tilbud til børn og unge og af den forebyggende og støttende indsats over for børn og unge med behov for en særlig indsats, og

- at skabe sammenhæng og kontinuitet mellem tilbuddene og gøre overgange mellem tilbuddene sammenhængende og alderssvarende udfordrende for børnene

- at give familien fleksibilitet i løsninger, samt valgmuligheder i forhold til forskellige typer af tilbud og tilskud, så familien så vidt muligt kan tilrettelægge familie- og arbejdsliv efter behov og ønsker."

Offentlighed, åbenhed og information

Lovforslaget indeholder en række bestemmelser, der pålægger henholdsvis kommunalbestyrelsen og institutionerne at fastsætte og offentliggøre en række oplysninger. Formålet er at sikre brugerne informationer. I de almindelige bemærkninger til lovforslaget er det desuden angivet, at Regeringen vil arbejde for, at brugertilfredshedsundersøgelser på sigt også skal indgå som en del af de informationer, der skal gøres tilgængelige for familierne. Hovedformålet med flere informationer til brugerne er at skabe kvalitet i dagtilbuddene

BUPL mener ikke, at mere information til brugerne i sig selv skaber mere kvalitet i institutionerne. Med et kvalitetssyn, der primært bygger på brugerinformation, er det enkelte individs interesser sat i centrum. De pædagogiske tilbud til børn tjener imidlertid ikke kun det enkelte individs interesser, men i lige så høj grad fællesskabets. BUPL mener derfor ikke, at det er i hverken forældrenes eller samfundets interesse at definere en simpel kvalitetsforståelse som summen af forældrenes ønsker. Børns udvikling, dannelse, læring og socialisering bør være i centrum, i kvalitetsforståelsen, og kvalitetsforståelsen bør skabes og vedligeholdes i en løbende dialog mellem pædagogprofessionen, forældrene og kommunalbestyrelsen.

BUPL finder det derfor vigtigt, at området ikke bevæger sig i en retning, hvor de enkelte institutioner primært skal vurderes i en smiley-ordning på baggrund af objektive, målbare kriterier og brugertilfredshedsundersøgelser, der på ingen måde giver dækning for den pædagogiske virkeligheds mangfoldighed og kompleksitet ude i institutionerne.

BUPL mener imidlertid, at det kan være fornuftigt at sikre brugerne en række oplysninger, der beskriver og begrundet forholdene i kommunen, som f.eks. ansøgningsfrister, takster, pædagogiske læreplaner og ikke mindst normeringer – herunder andelen af uddannede pædagoger, idet netop disse parametre er helt afgørende forudsætninger for kvaliteten. Yderligere krav om offentliggørelse indebærer imidlertid risiko for en øget administrativ byrde i institutionerne. Hvis institutionerne skal varetage disse opgaver, vil det derfor være en forudsætning, at der følger ressourcer med til de områder, der skal varetage opgaverne, således at institutionerne ikke blot pålægges yderligere administrative forpligtelser på bekostning af pædagogernes tid med børnene.

Special- ctr. almenområdet (§ 4)

Forslaget til dagtilbudslov angiver i lovforslaget § 4, stk. 3, at særlige daginstitutionstilbud til børn med betydeligt og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne ikke reguleres af dagtilbudsloven, men fortsat vil være reguleret i lov om social service.

BUPL skal hertil anføre, at der i kommunernes praktiske virkelighed er en meget tæt sammenhæng mellem dagtilbud for børn med disse særlige vanskeligheder og kommunernes almene dagtilbud, som er indeholdt i dagtilbudsloven. Børn med betydeligt og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne integreres i vidt omfang i samme institution som børn uden særlige vanskeligheder, enten i fuld integration eller udskilt i en særlig gruppe med eget tilknyttet personale. Denne udvikling har været i gang igennem flere år og er yderligere blevet forstærket af kommunalreformens ændring af ansvaret for det sociale område og kommunernes mulighed for at påtage sig en række institutioner og opgaver frivilligt.

Udover en række praktiske fordele ved at have børn tæt på et lokalmiljø og til at indgå i sammenhænge, hvor der kan være rationelle fordele i arbejdstidsplanlægning og udnyttelse af specialviden hos personale, bygger ændringen også på tanker om at være i stand til at rumme forskellighed i stedet for at udgrænse børn og unge, der afviger fra gennemsnittet i særlige institutioner, hvor der lægges vægt på det anderledes, snarere end det fælles børneliv i et dagtilbud. At lade et område, der i høj grad i praksis er integreret, regulere i to forskellige lovgivninger, vil kunne hindre, at børn med særlige behov gives det optimale sammenhængende tilbud.

Som det fremgår af forslaget til dagtilbudslov, forudsættes det, at kommunalbestyrelsen fastsætter og offentliggør en sammenhængende børnepolitik, der også indeholder udmøntning af indsatsen overfor børn med betydeligt og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne.

En sammenhængende børnepolitik må imidlertid også skulle forholde sig til en række forhold, der nu vil være reguleret i to forskellige lovgivninger og med to forskellige fagministerier til at udarbejde vejledning, cirkulærer og politikker for netop de børn, der hører under deres kompetence. Det må være mest hensigtsmæssigt, at børn der i vid udstrækning befinder sig i samme tilbud, og hvis udvikling varetages af pædagoger i en fælles personalegruppe og under samme pædagogiske ledelse, også bliver håndteret efter et regelsæt.

Uanset fordelene ved i lovgivningen at foretage den ønskede opsplitting, må BUPL konstatere, at udviklingen er gået i modsat retning og at regeringens intention bag kommunalreformen understøtter denne udvikling på området, hvorfor det forekommer mest rigtigt at tage konsekvensen af den virkelighed, der er fremkommet og samle bestemmelserne om tilbud til *børn* med betydeligt og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne i samme lovgivning.

BUPL foreslår derfor, at bestemmelserne om særlige dagtilbud og særlige klubtilbud i lov om social service §§ 32, og 36 overføres til dagtilbudsloven, således at alle dagtilbud til børn er samlet i én lov.

Lovforslagets § 4, stk. 2, indeholder en bestemmelse om kommunalbestyrelsens pligt til at sikre støtte børn i dagtilbud støtte, så de kan trives og udvikle sig. Bestemmelserne i lov om social service §§ 46, 52 om bevilling af støtte til børn opretholdes.

Det fremstår uklart for BUPL, om hjemmelen til at yde støtte til barnet i et dagtilbud herefter alene fremgår af dagtilbudsloven, eller om kommunalbestyrelsens bevilling af støtte til dagtilbud kan genfindes i serviceloven. Når interessen henledes herpå, er det for at sikre, at der fortsat sker en samtænkning af støtte overfor barnets samlede liv og dagtilbuddet ikke vurderes isoleret. Det samme barn kan have et skoletilbud, hvor der også er behov for støtte. Det vil efter BUPL's opfattelse være mest hensigtsmæssigt, at vurderingen af støttebehov ses under et og kan blive varetaget af samme person eller personkreds.

Under alle omstændigheder finder BUPL det derfor altafgørende, at der sikres det tilstrækkelige helhedssyn i forhold til børn og unge med særlige behov, hvad enten støtten henhører under den ene eller anden lov eller ressortområde.

1.2 BUPL's bemærkninger i forhold til bestemmelserne om dagtilbud

Formålsbestemmelsen for dagtilbud (§ 7)

BUPL foreslår ordlyden: "af kompetencer" i § 3 fjernet, således at det bliver "børns udvikling og læring", bestemmelsen generelt handler om. Ordet "forandring" virker upassende og foreslås erstattet af et andet, som fx udforskning.

BUPL foreslår i øvrigt ordene "og et middel" fjernet i bemærkningerne i forhold til legen, således at teksten får følgende ordlyd: "Legen anses som fundamental i udvikling af børns sprog, kreativitet og sociale færdigheder." Ændringen lægger sig indholdsmæssigt set i logisk forlængelse af de øvrige bemærkninger i afsnittet.

I stk. 5, 1. pkt. ønsker BUPL, at det ikke alene er angivet, at dagtilbuddene sammen med forældrene skal sikre en god overgang til skole, men at dette også gælder i forhold til overgangen til de pædagogiske fritidstilbud, der gives til børn i skolealderen (SFO og fritidshjem). Dette er lige så vigtigt i relation til at skabe sammenhæng i overgangene. Desuden vil denne ændring falde i tråd med det 2. punktum i samme stk., der angiver såvel skole som fritidsliv, i forhold til, hvad dagtilbuddene skal sikre i samarbejde med skolen.

BUPL finder desuden, at bemærkningerne til § 7, stk. 4 om, at der skal tales dansk i alle dagtilbud, er betænkelige i forhold til FN's Børnekonvention, der omtaler alle børns ret til at benytte deres modersmål. BUPL foreslår derfor, at man i stedet anfører i bemærkningerne, at dansk er hovedsproget i dagtilbuddene.

Ansvarsfordelingen mellem kommunen, lederen og forældrebestyrelsen

Lovforslaget indeholder et "nyt snit" i relation til ansvarsfordelingen mellem kommunalbestyrelsen, lederen og forældrebestyrelsen. Dette betyder overordnet set, at kommunalbestyrelsens og lederens ansvar er blevet styrket og trukket skarpere op, mens forældrebestyrelsens ansvar for godkendelse og evaluering af den pædagogiske læreplan er erstattet af en bestemmelse der sikrer at bestyrelsen bliver inddraget i vigtige faser af den pædagogiske læreplans tilblivelse og evaluering.

Da loven om pædagogiske læreplaner oprindeligt blev vedtaget, fandt BUPL det positivt og afgørende at der i de enkelte dagtilbud skulle være en tæt dialog om læreplanen med forældre og forældrebestyrelse. BUPL udtrykte imidlertid skepsis og modstand mod at man tillagde brugerne formel godkendelses og evalueringskompetence. BUPL anser den nye fordeling og præcisering af ansvaret i forhold til lederne som en anerkendelse af, at det er det pædagogiske arbejde, der er kernen i daginstitutionerne, og at det dermed også vurderes som afgørende, at det er den pædagogiske ledelse, der har det endelige ansvar for udarbejdelse og godkendelse af institutionens pædagogiske læreplan. BUPL noterer med tilfredshed, at man fastholder forældrebestyrelsen som aktiv part i formuleringen af *hver enkel* daginstitutionens læreplan (udarbejdelsen, evalueringen og opfølgningen). En tæt dialog mellem forældre, bestyrelse og den pædagogiske faglighed om den pædagogiske læreplan vil fortsat være et helt afgørende fundament for samarbejdet i institutionen.

BUPL finder, at den i lovforslaget beskrevne lederrolle vil forudsætte, at lederen har kvalifikationer i forhold til pædagogisk arbejde og teoridannelse, der gør vedkommende i stand til at varetage denne rolle overfor personale og samarbejdspartnere. BUPL vil derfor foreslå, at der fastsættes et uddannelseskraft, der fastsætter at en leder, ansat efter lovens ikrafttrædelsestidspunkt, som minimum skal have en uddannelse efter lov om uddannelse af pædagoger.

Det må ligeledes være en konsekvens af lovens bestemmelser om lederens ansvar, at ethvert dagtilbud har en leder, der indgår i det daglige pædagogiske og administrative arbejde.

Dette kan få konkret betydning for de kommuner, der har ønske om en meget vidtgående centralisering af ledelseskompetencen hos ledere, der ikke har nogen daglig kontakt til de tilbud, de har en ledelsesmæssig kompetence over.

I relation til bestemmelsen om, at Kommunalbestyrelsen skal godkende den pædagogiske læreplan (§ 10), fremgår det nu af bemærkningerne, at kommunalbestyrelsen nu også skal vurdere om de beskrevne metoder og aktiviteter vil kunne føre til opfyldelse af læringsmålene. BUPL mener, at en sådan vurdering forudsætter en pædagogisk viden og kompetence, som en kommunalbestyrelse ikke forudsættes at besidde. Opmærksomheden henledes endvidere på at der fortsat i loven er tale om *den enkelte* daginstitutionens læreplan. Det foreslås derfor, at kommunalbestyrelsen alene skal godkende, om den pædagogiske læreplan og evalueringen af denne ligger inden for de mål og rammer, som kommunalbestyrelsen har fastsat.

For så vidt angår ændringerne af forældrebestyrelsens kompetence ved ansættelse af leder og personale (§ 15) er det angivet i bemærkningerne, at formålet med ændringen er at give forældrebestyrelsen indflydelse ved ansættelse af lederen. Der findes ingen begrundelse i bemærkningerne for, at indstillingsretten ved ansættelse af det øvrige personale er fjernet. BUPL finder, at det er hensigtsmæssigt i relation til sikring af samarbejdet mellem lederen og forældrebestyrelsen, at forældrene inddrages i processen i forbindelse med ansættelse af personale på samme måde, som det er tilfældet ved udarbejdelse af de pædagogiske læreplaner. BUPL ønsker derfor forældrebestyrelsens indstillingsret ved ansættelse af øvrigt personale genindsat, således at bestyrelsen ved alle ansættelser har indstillingsret, og desuden har ret til at deltage ved ansættelsen af lederen.

Reglerne om oprettelse af forældrebestyrelser (§14)

Det fremgår af lovforslagets § 14, stk. 1, at der skal kunne oprettes en forældrebestyrelse i det *enkelte* dagtilbud. Da det enkelte dagtilbud i henhold til § 6 skal have en leder, der har ansvaret for videreformidling af forskellige spørgsmål og samarbejde med forældrebestyrelsen, finder BUPL det svært at forstå indholdet af bemærkningerne til lovforslagets enkelte paragraffer, hvor det om § 14 er angivet, at der kan etableres forældrebestyrelser på tværs af dagtilbud eller i distrikter. Det forudsættes i bemærkningen, at der er tale om én samlet enhed i økonomisk og ledelsesmæssig forstand.

Der findes i dag institutioner, der har bygninger placeret med en vis afstand, men stadig er under samme ledelse og med en samlet økonomi. En sådan enhed vil imidlertid ikke være opdelt i distrikter eller indgå på tværs af dagtilbud.

Det bliver uklart for BUPL, om bemærkningen udgør en udvidelse af den hjemmel, der umiddelbart er angivet i lovforslagets § 14, eller om der tale om en upræcis beskrivelse af et samlet dagtilbud, der er placeret på flere matrikler, men underlagt fælles leder.

Hvis der er tale om en udvidelse af muligheden for at etablere forældrebestyrelser, uden at disse er knyttet til ét specifikt og afgrænset dagtilbud under samme leder, finder BUPL, at bemærkningerne mangler en uddybet beskrivelse af, hvordan dette kan etableres og hvordan det skal ses i sammenhæng med de øvrige præcise angivelser af pligten hos den enkelte leder overfor forældrebestyrelsen. Det virker f.eks. helt urealistisk at forestille sig hvordan en fælles forældrebestyrelse, skal kunne magte – som loven foreskriver - at være tæt involveret i flere forskellige selvstændige dagtilbuds arbejde med pædagogisk læreplan

BUPL skal derfor kraftigt anbefale, at man bibeholder den opnåede kobling mellem én daglig pædagogisk leder og forældrebestyrelse, da der som nævnt ellers vil opstå tvivl om den enkelte leders ansvar og kompetence, såfremt flere ledere skal formidle og samarbejde med en samlet forældrebestyrelse for flere dagtilbud om børnemiljøvurdering, læreplaner m.v.

BUPL ønsker endvidere, at der i § 14, stk. 1, 1. pkt. indsættes følgende sætning mellem ”dog” og ” §24 a i lov om folkeskolen”: ”de tilfælde, hvor forældrene har fraskrevet sig retten i medfør af § 24a i lov om folkeskolen.” Hermed præciseres det, at det er en forudsætning for samdrift efter folkeskolelovens § 24a, at forældrene aktivt fraskriver sig retten til en selvstændig forældrebestyrelse.

Indholdet i de pædagogiske læreplaner

I relation til de pædagogiske læreplaner er det præciseret, at der skal opstilles mål, metoder og aktiviteter i forhold til de seks temaer i læreplanerne. Ved brugen af ordet aktiviteter lægges der op til noget meget konkret. Pædagogisk set er det hverken hensigtsmæssigt eller muligt, på forhånd fast at beskrive bestemte konkrete aktiviteter, hvis man samtidig har en intention om, at børn og forældre løbende skal inddrages. Relevansen og adækvansen af en given indsats skal løbende kunne vurderes og afgøres i relation til de pædagogiske mål, man arbejder hen i mod, og de behov og interesser, der konkret præsenterer sig hos børn og forældre. BUPL ønsker derfor ordet ”aktiviteter” i § 8 stk. 3 og 4 fjernet og eventuelt erstattet af ordet ”processer”.

I forbindelse med angivelsen af de seks temaer i de pædagogiske læreplaner (§8, stk. 2) har man i det første tema ændret formuleringen fra ”barnets alsidig personlige udvikling” til ”barnets alsidige udvikling”. BUPL foreslår, at man i § 8, stk. 2 stedet skriver ”personlig alsidig udvikling”. Hermed bevares ordet personlig fra tidligere formulering, som netop fokuserer på det personlige perspektiv i barnets alsidige udvikling.

Mulighed for at kombinere tilskud til privat pasning med en dagtilbudsplads

Reglerne herom er i loven placeret under afsnittet om private pasningsordninger, men BUPL har valgt at placere sine kommentarer under kommentarerne til dagtilbudsområdet, da muligheden i lige så høj grad knytter sig hertil.

Lovforslaget indeholder en mulighed for, at familier, der har behov for at få passet deres barn uden for institutionernes åbningstider, kan få tilskud til privat pasning af barnet samtidig med at barnet har en plads i et dagtilbud efter loven. Det indebærer, at børnene, hvis forældre benytter sig af dette tilbud, i hverdagen skal omstille sig ikke blot fra forældre til institution, men også til den private pasningsordning.

BUPL finder, at dette er en uhensigtsmæssig løsning af familiernes behov for pasning af børnene, der falder dårlig i tråd med lovens tankegang om at skabe sammenhæng i børnenes hverdag.

Gennem de senere år er åbningstiderne i institutionerne blevet kortere, og der er indført flere lukkedage. Dette er med til at øge behovet for at få børnene passet uden for åbningstiderne. BUPL mener, at man i stedet bør vende denne udvikling og øge åbningstiderne og minimere antallet af lukkedage, så forældrenes behov for pasning kan imødekommes i daginstitutionerne. Denne løsning vil være i overensstemmelse med lovens tankegang om at sikre sammenhæng i børns hverdag.

Sprogvurdering

I forbindelse med den nye bestemmelse om sprogvurdering (§ 11) skal BUPL bemærke, at man finder det vigtigt, at arbejdet med sprogvurderingerne indgår i naturlig sammenhæng med den øvrige pædagogiske indsats, for at sikre, at der ikke bliver tale om standardiserede tests, men at man derimod sikrer den bedste pædagogiske indsats i forhold til det enkelte barn i det sociale og sproglige fællesskab. BUPL finder det derfor uhensigtsmæssigt, at det er kommunalbestyrelsen alene, der har ansvaret for at fastsætte mål og rammer for sprogvurderingerne.

BUPL foreslår derfor en præcisering – eller en ekstra bestemmelse – om, at arbejdet med sprogvurdering og de efterfølgende indsats skal integreres i institutionens øvrige pædagogik og praksis i tæt dialog med ledere og pædagoger.

BUPL finder det i øvrigt uklart, hvad der konkret menes med læringsdifferentiering, hvor det i bemærkningerne er anført, at arbejdet med opfølgning på sprogvurderingerne er ”tænkt som en ændret pædagogisk indsats...”, hvor sprogvurdering kan ”bidrage til en højere grad af læringsdifferentieret pædagogik”.

Evalueringsinstituttet

Det fremgår af § 18, stk. 3, at evalueringsfunktionen kan indhente de oplysninger fra kommuner og dagtilbud, der skønnes af betydning for evalueringerne. Der kan heri ligge en risiko for, at dagtilbud bliver overbelastet af specifikke, yderligere dokumentationskrav fra evalueringsinstituttet. BUPL ønsker derfor bestemmelsen præciseret således, at de oplysninger, der kan indhentes, alene er oplysninger, som i forvejen indgår i daginstitutionens pædagogiske dokumentation (jævnfør denne lov).

1.3 BUPL's bemærkninger i forhold til bestemmelserne om fritidshjem

BUPL anser det, at der indføres et selvstændigt afsnit om fritidshjemmene, for at være en anerkendelse af det fritidspædagogiske områdes selvstændige betydning. Dette finder BUPL positivt, og ser det som en naturlig forlængelse heraf, at man indfører det samme værdigrundlag og de samme krav til f.eks.

børnemiljøet og den pædagogiske indsats i skolefritidsordningerne, som i stigende omfang erstatter fritidshjemmene. Det samme gælder forældrebetalingssystemer, hvor reglerne for fritidshjem bør videreføres på SFO-området. Alt dette vil være i overensstemmelse med den helhedstænkning, der lægges op til med lovforslaget, idet logikken i en sådan må være højst mulig grad af parallelitet.

BUPL finder generelt, at børnenes behov må være i centrum, uanset hvordan fritidstilbudene organiseres. Et helhedssyn på børn må indebære at bærende pædagogiske formålsbestemmelser for aldersgruppen må gøres gældende uanset om tilbudene organiseres efter dagtilbudsloven, eller folkeskoleloven.

Konkret foreslår BUPL i forhold til formålsbestemmelsen for fritidshjem (§ 45), at ordet "aktiveret" i stk. 2 ændret til "motiveret" for herved at fremhæve barnets egen aktive deltagelse.

BUPL foreslår endvidere, at der i stk. 3 tilføjes ordet "emotionelle" i rækken af udtryksformer.

1.4 BUPL's bemærkninger i forhold til bestemmelserne om klubber

BUPL finder, at lovens forpligtigelser i forhold til klubberne lægger op til, at kommunerne har en forpligtelse til at give en kvalificeret støtte og beskyttelse af større børn og unge. Dette finder BUPL som udgangspunkt positivt, men anser det generelt for problematisk, at kommunerne kan omgå disse forpligtigelser ved at oprette klubtilbud i henhold til andre lovgivninger.

Hvis dagtilbudsloven skal have gennemslagskraft, må det derfor kræve en samtidig revision af bestemmelserne om klubdrift i folkeskoleloven, ungdomsskoleloven og folkeoplysningsloven. En revision der peger på, at de krav til fritids- og ungdomsklubberne, der findes i dagtilbudsloven bør være opfyldt for alle klubtyper.

Såvel i den specifikke formålsbestemmelse for dagtilbud (§7) som i den specifikke formålsbestemmelse for fritidshjem (§45) er det fastslået, at børn i disse tilbud skal have et fysisk, psykisk og æstetisk børnemiljø, som fremmer deres trivsel, udvikling og læring. BUPL finder, at børn og unge i klubtilbuddene ligeledes bør sikres et miljø, der fremmer deres trivsel, udvikling og læring.

BUPL foreslår derfor, at der i formålsbestemmelsen for klubtilbud (§ 65) indsættes et nyt stk. 1, med følgende formulering: "Klubtilbud og andre socialpædagogiske fritidstilbud til større børn og unge skal have et fysisk, psykisk og æstetisk børne- og ungdomsmiljø, som fremmer deres trivsel, udvikling og læring."

BUPL finder desuden, at der i § 65 er en vis diskrepans mellem formuleringen i lovens § 3 stk.2, hvorefter kommunerne *skal* fastsætte retningslinier og § 65 stk. 2, hvor tilbudene efter kommunens beslutning *skal kunne* rette sit arbejde. BUPL foreslår derfor, at § 65, stk. 2 formuleres således: "Tilbuddene indgår i kommunens generelle fritidstilbud til større børn og unge og kan efter kommunens beslutning også rette sit arbejde mod større børn og unge med behov for støtte uden for tilbudet"

2. BUPL's ønsker til konkrete fornyelser ud over, hvad der fremgår af lovforslaget

Indførelse af retningslinier for personalets anvendelse af fysisk magt

BUPL foreslår, at der i loven indsættes en ny § 5 stk. 3, hvorefter ministeren kan fastsætte regler om kommunens tilsyn. Med forslaget ønsker BUPL, at ministeren skal bruge bemyndigelsen til at fastsætte regler om tilsyn i forhold til personalets magtanvendelse og indgreb i selvbestemmelsen. Herunder ønsker BUPL, at kommunerne med opgaveflytningen mellem amter og kommuner, skal have retningslinier for "indgreb i selvbestemmelsen" - også på dagtilbudsområdet.

Nedsættelse af et rådgivende organ

BUPL foreslår, at der oprettes et "Dagtilbudsråd", som er rådgivende for ministeren i alle spørgsmål om dagtilbud, og som kan indstille til ministeren om iværksættelse af udviklingsarbejder og forskningsprojekter vedrørende dagtilbud, fritidshjem og klubtilbud.

Med udskillelsen af dagtilbud mv. af lov om social service finder BUPL det relevant, at parterne på dagtilbudsområdet inddrages mere direkte i udviklingen af dagtilbudsområdet.

Med venlig hilsen

Henning Pedersen
Forbundsformand

Familiestyrelsen
Att. Louise Petersen
Stormgade 2-6
1470 København K

Svar fra FOA - Fag og Arbejde på høring om forslag til lov om dagtilbud

I FOA - Fag og Arbejde er vi meget tilfredse med, at dagtilbudsområdet med dette forslag nu får sin egen lov. Vi noterer med tilfredshed, at forslaget præciserer, at dagtilbudene især har en pædagogisk opgave, som er nødvendig og har betydning for det samfund, vi lever i. Vi er endvidere enige i, at samfundet skal stille krav til værdigrundlag, pædagogiske principper, mål og indhold i den pædagogiske praksis.

Forbundet skal i forlængelse heraf påpege, at vi ser en modsætning mellem lovforslagets vægtning af dagtilbuddenes samfundsmæssige opgaver og fastlæggelsen af fælles værdier og mål på den ene side, og fremvæksten af private dagtilbud og fritvalgsordninger på den anden. FOA kan derfor heller ikke tilslutte sig forslaget om at indføre endnu en type privat dagtilbud, som lovforslaget lægger op til.

Målformuleringer

Forbundet skal udtrykke sin betænkelighed ved forslaget til omformulering af den eksisterende lovgivnings beskrivelse af formål for dagtilbud. Vi synes ikke, at de konkrete målformuleringer i kapitel 2, § 7 modsvarer en moderne pædagogisk overvejelse. Nogle formuleringer kan fremstå som udtryk for en noget mekanisk pædagogisk tænkning, hvor børns læring og udvikling alene afhænger af personalets pædagogiske tilrettelæggelse af aktiviteterne.

Tilsyn

Vi er glade for, at det er præciseret, at kommunen fortsat skal føre tilsyn med dagtilbudene, og at det skal offentliggøres, på hvilken måde tilsynet skal finde sted. Vi finder det dog hensigtsmæssigt, at det i loven præciseres, at tilsynet med dagtilbuddene gennemføres af pædagogisk uddannet personale og konsulenter.

Offentliggørelse og synlighed

FOA er enige i, at kommunen skal gøre sig en pædagogisk overvejelse og fastsætte mål og rammer for dagtilbudene, samt sikre sammenhængen i tilbuddene og det forebyggende arbejde. Vi kan tilslutte os,

Dato:

14.12.2006

Sagsnummer:

06/32845

Ref.:

JAKS/jasp/bist

FOA

Staunings Plads 1-3
1790 København V

Telefon 4697 2626

Telefax 4697 2300

Giro 8 01 47 95

E-mail
foa@foa.dk
oaa@foa.dk

www.foa.dk

at disse skal offentliggøres og dermed gøres tilgængelige for en offentlig debat. Herunder mener vi, at det enkelte dagtilbuds værdigrundlag skal være offentligt tilgængeligt.

Vi skal imidlertid - på baggrund af den offentlige debat om kvalitetsmålinger - understrege, at vi ikke er tilhængere af "kvalitetstavler", der hænger ved indgangen til daginstitutionerne, hvor man eventuelt ved farvelægning, giver udtryk for, hvordan kvaliteten er i netop denne institution. Det kan således skabe usikkerhed om regeringens intentioner på området, når indenrigsminister Lars Løkke Rasmussen i Berlingske Tidende den 28. november 2006 citeres for, at han "ikke vil udelukke, at det bliver nødvendigt at sprogteste alle institutionsbørn for at fastlægge institutionernes karakterer." Tankegangen hænger dårligt sammen med dagtilbudslovens intention om, at dagtilbudene skal være med til at forebygge negativ social arv, idet en sådan udvikling vil indebære en risiko for en social selektion med A og B institutioner.

Forældrebestyrelse

Vi er glade for præciseringen af lederens og forældrebestyrelsens opgave og rolle, og for at forældrebestyrelsen får indstillingsret ved ansættelse af leder. Vi er endvidere tilfredse med, at forældrene fremover skal inddrages i processen fra starten, når den pædagogiske læreplan skal udarbejdes.

Den pædagogiske læreplan

Forældrenes inddragelse i hele processen kan bidrage til at gøre den pædagogiske læreplan mere dynamisk, idet forældrenes konkrete ønsker og værdier inddrages. Derved sikres også, at arbejdet med de pædagogiske læreplaner løsriver sig fra den tendens til manueltænkning, som ser ud til at brede sig, jævnfør den foreløbige evaluering af arbejdet med de pædagogiske læreplaner.

Sprogvurdering og sprogstimulering

I forhold til afsnittet om sprogvurdering og sprogstimulering, kan vi være enige i intentionen, som sigter på at opfange børns sprogproblemer så tidligt som muligt. FOA vil imidlertid gerne understrege, at arbejdet med sprogvurderinger efter vores opfattelse ikke må udvikle sig til standardiserede tests, jf. ovenstående bemærkninger. Desuden finder vi det ikke nødvendigt, at alle 3 årige børn sprogscreenses.

Vi er bekymrede i forhold til det resurseforbrug, som vil være resultatet af dette forslag. Tilføres der ikke ekstra resurser til denne opgave, vil resurserne blive trukket ud af dagtilbudenes daglige pædagogiske praksis.

Madordninger

Det er vores opfattelse, at gratis mad og ikke mindst sund mad i dagtilbudene er en vigtig brik i forhold til at forebygge overvægt, fedme og negativ social arv. Vi glæder os derfor over, at det nu bliver muligt at få friplads til madordningerne, idet vi dog skal pege på, at man i lovgivningen bør tage skridtet fuldt ud og indføre gratis kost til alle børn.

Fritidshjem, klub og andre socialpædagogiske fritidstilbud

Vi er tilfredse med, at fritidshjemmene nu får egen formålsparagraf, og at det præciseres, at reglerne omkring forældrebestyrelserne også omfatter fritidshjem. Vi er tilsvarende glade for, at klubber og andre socialpædagogiske fritidstilbud, som f.eks. pædagogisk bemandede legepladser, nu får egen formålsparagraf.

Børnemiljøvurdering

Vi er glade for, at det i bemærkningerne til lovforslaget, er præciseret at legestuerne indgår i den kommunale dagplejes samlede børnemiljøvurdering, som tidligere foreslået af FOA – Fag og Arbejde.

Central evaluerings- og rådgivningsfunktion

Vi er noget bekymret over resurseforbruget i forhold til den kontrol og styring af både borgerne, de pædagogiske medarbejdere og børnene, som forslaget lægger op til i § 18. Vi ser hellere resurserne brugt på at højne kvaliteten i dagtilbudene.

Borger eller bruger

I forslaget anvendes begrebet bruger, vi mener, at det vil være mere rigtigt at anvende begrebet borgeren. Det gør man indenfor social-, sundheds- og plejeområdet, ligesom det er almindeligt brugt på det socialpædagogiske område generelt.

Til de enkelte paragraffer:

Kapitel 1 § 4

I forslaget § 4, stk. 3. fastlægges det, at dagtilbud til børn med betydeligt og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne fortsat skal reguleres efter Lov om social service.

En sådan opsplnitning af dagtilbuddene vil efter FOAs opfattelse ikke være hensigtsmæssig. Det vil ikke komme til at matche den moderne kommunale virkelighed efter kommunalreformen, hvor meget tyder på

at tilbud til børn med nedsat funktionsevne i langt de fleste tilfælde vil være administreret af kommunerne, der overtager ansvaret første januar 2007. Det fremgår endvidere af forslaget til dagtilbudsloven, at kommunerne skal udarbejde en sammenhængende børnepolitik, der altså også skal omfatte børn med nedsat funktionsevne.

Forslag

Bestemmelserne om særlige dagtilbud, fritidshjem og klubtilbud i lov om social service §§ 32 og 36 overføres til dagtilbudsloven.

Kapitel 2 § 7

I bemærkningerne til lovforslaget står der, at formålsparagraffen stort set er en overførsel af den nu gældende paragraf. Det er FOAs opfattelse, at denne beskrivelse ikke er dækkende. Vi vil således pege på, at der er flere ændringer i formålsparagraffen, som vi finder problematiske. Det gælder således i forhold til den eksisterende lovgivnings § 8's ordlyd vedrørende tilegnelse af færdigheder, der er gledet ud af lovteksten i lovforslaget. Det finder vi beklageligt, idet ordet tilegnelse er med til at understrege det vigtige princip om, at barnet selv skal være aktivt i processen.

Det gælder endvidere i formuleringen i lovforslagets § 7, stk. 3, hvori det hedder, at "Dagtilbuddet skal fremme børns læring og udvikling af kompetencer gennem oplevelser, leg og aktiviteter igangsat af personalet..." Formuleringen rummer efter FOAs opfattelse en tendens til skolificering og en alt for voksenstyret pædagogik, der nedtoner værdien af børnenes egen aktivitet og selvskabte kultur.

Legen som pædagogisk princip kommer efter FOAs opfattelse ikke tilstrækkeligt frem i forslaget til ny formålsparagraf. Vi skal derfor anbefale, at der ved den endelige udformning af lovforslaget mere konsekvent tages udgangspunkt i ordlyden i den eksisterende formålsparagraf. Det vil i øvrigt være i god overensstemmelse med de anbefalinger, der er givet fra skolestartudvalget. Konkret skal det foreslås, at § 7 formuleres således:

§ 7. Børn i dagtilbud skal have et fysisk, psykisk, sundt og æstetisk børnemiljø, som fremmer deres trivsel, udvikling og læring.

Stk. 2. Dagtilbudene skal i samarbejde med forældrene give børn omsorg og støtte det enkelte barns tilegnelse og udvikling af sociale og almene færdigheder med henblik på at styrke det enkelte barns alsidige udvikling og selvværd og at bidrage til, at børn får en god og tryk opvækst.

Stk. 3. Dagtilbuddene skal give muligheder for oplevelser og aktiviteter, der bidrager til at stimulere barnets fantasi, kreativitet og sproglige udvikling, samt give barnet rum til at lege og lære og til fysisk udfoldelse, samvær og mulighed for udforskning af omgivelserne.

Stk. 4. Dagtilbuddene skal give børn mulighed for medbestemmelse og medansvar og som led heri bidrage til at udvikle børns selvstændighed og evner til at indgå i forpligtende fællesskaber.

Stk. 5. Dagtilbuddene skal medvirke til at give børn forståelse for kulturelle værdier og for samspillet med naturen.

Stk. 6. Dagtilbuddene skal medvirke til og understøtte børns demokrati-forståelse og integration i og samhørighed med det danske samfund.

Stk. 7. Dagtilbuddet skal i samarbejde med forældrene sikre en god overgang til skole og pædagogiske fritidstilbud ved at udvikle og understøtte grundlæggende kompetencer og lysten til at lære. Dagtilbud skal i samarbejde med skolen skabe en sammenhængende overgang til skole og fritidsliv.

Stk. 2, 3, 4, 5 og 6 er her taget fra den eksisterende lovgivning, mens stk. 1. og stk. 7 i let redigeret form er taget fra lovforslagets tekst. I stk. 1. er indføjret ordet "sundt". I stk. 7. er de pædagogiske fritidstilbud inddraget i forhold til at sikre en god overgang.

Kapitel 2 § 8

Da bekendtgørelsen vedrørende pædagogiske læreplaner var meget kortfattet formuleret, er vi tilfredse med, at lovteksten er udvidet.

Det er fint, at det præciseres, at der skal gøres overvejelser over alle 6 temaer, men vi er bekymrede over stramningen i forhold til stk 3., hvor det anføres, at der skal beskrives præcise metoder og aktiviteter i den pædagogiske læreplan inden for alle 6 temaer, med henblik på evaluering af samme metoder og aktiviteter. Der lægges her efter FOAs opfattelse op til en alt for skematisk tilgang til arbejdet med de pædagogiske læreplaner. Endvidere finder vi det problematisk, at der i modsætning til den tidligere lovtekst ikke præciseres, at der skal tages udgangspunkt i sammensætningen af børnegruppen.

Det skal derfor foreslås, at lovforslagets § 8, stk. 3 erstattes af følgende formulering:

Den pædagogiske læreplan skal med udgangspunkt i sammensætningen af børnegruppen beskrive dagtilbuddets arbejde med mål for arbejdet med alle 6 temaer. Beskrivelsen skal fastsætte overordnede mål for temaerne, der angiver, hvilke kompetencer den pædagogiske proces i dagtilbuddet skal lede frem imod. Beskrivelsen skal endvidere indeholde overordnede pædagogiske værdier og principper samt beskrivelser af relevante mulige aktiviteter og metode. Endelig skal det fremgå, hvordan den pædagogiske proces, leder frem til opfyldelse af målene indenfor de 6 temaer i forhold til udsatte børn i dagtilbuddet.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan den evalueres. Herudover beskrives, hvordan den pædagogiske læreplan evalueres.

§ 8, stk. 4 bør som konsekvens heraf tilsvarende omformuleres så den modsvarer formuleringerne i stk. 3

Kapitel 2 § 14

stk. 3. Forældreindflydelse i privat dagpleje bør indgå her på lige fod med privatinstitutioner.

Kapitel 2 § 15

stk. 4. Som nævnt er vi tilfredse med, at forældrebestyrelsen i lovforslaget har indstillingsret ved ansættelse af lederen, men mener også, at forældrebestyrelsen fortsat skal have indstillingsret ved ansættelse af personalet i dagtilbuddet.

Kapitel 3 § 21

Vi ønsker en afdækning af, hvor de nye privatinstitutioner adskiller sig fra de dagplejelignende puljeordninger. I bemærkningerne til § 21, stk. 3.: "Med bestemmelsen foreslås en model, der viderefører en betydelig del af principperne for de dagplejelignende puljeordninger, jf. forslaget §§ 98 og 99." Noget videreføres altså ikke, og hvad er der af nye principper?

Kapitel 6 § 45

FOA er godt tilfreds med at fritidshjemmet får sin egen formålsparagraf.

Det skal understreges, at vi finder formuleringerne i § 45, stk. 1. vedrørende respekt og understøttelse af børnenes selvvalgte aktiviteter særdeles velvalgte, og skal i øvrigt foreslå, at ordet "sundt" indføres i forhold til beskrivelsen af børnemiljøet i samme stk.. I stk. 3. skal det foreslås at tilføje "matematiske, emotionelle og håndværksmæssige udtryksformer".

Kapitel 13, § 76 og 77

FOA finder at en tydeliggørelse af mulighederne for private børnepasningsordninger, som dette lovforslag giver mulighed for, vil vanskeliggøre kommunernes mulighed for at styre og sikre pladsgarantien.

Derudover mener vi, at de private børnepasningsordninger, som har mulighed for at trække et økonomisk overskud ud af ordningen, bør betale for de tilsyn og den rådgivning som kommunen skal levere.

Kapitel 14, § 78

FOA finder at muligheden for at kombinere en plads i dagtilbud med tilskud til privat børnepasning, bør tages ud af forslaget og erstattes med en bestemmelse om, at kommunen skal sikre, at der kan kombineres pladser i offentligt dagtilbudsregi, der tilgodeser børn, hvor forældrene har arbejdstider, der ligger udover de generelle åbningstider i de kommunale dagtilbud – for eksempel en kombination af dagpleje og daginstitution.

Kapitel 14 § 82:

Vi er meget tilfredse med, at det i lovforslaget er præciseret, at kommunalbestyrelsen kan beslutte at forældre ikke kan få tilskud til privat pasning, hvis den anser det for nødvendigt at barnet er optaget i et dagtilbud (i forbindelse med iværksættelse af hjælpeforanstaltninger).

Med venlig hilsen

Jakob Sølvhøj

Formand

Pædagogisk sektor, FOA – Fag og Arbejde